

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

N:r 45 (776).

LÖRDAGEN DEN 9 NOVEMBER 1901.

14:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 6:— IDUNS PRAKTUPLAGA » 8:— IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRROGATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
---	--	--	--	---

NÅGRA TIMMAR MED JOHN BÖRJESON.

INTE BEHÖFS det egentligen någon text till Börjesons bild. Han har själf skrivit den för evärdelig tid i brons. Mannen och hans konst återfinnas i de verk, som pryda våra parker och torg. Minsta skolpojke känner hans namn — ja, efter aftäckandet af John Ericsonsmonumentet har han nu också blifvit rent af populär bland hamnarbetare och rospiggar. Och en sådan karl skulle behöfva en skriftställares penna — och allra helst min! — för att presenteras för allmänheten? Bort det!

Det var ungefär hvad jag svarade Iduns redaktionssekreterare, när han helt myndigt i telefonen förklarade, att jag blifvit utsedd att biografiera vår store John — ty vi ha nu mera endast en — löjtnanten räkna vi inte ännu, mina damer!

Men herrar redaktionssekreterare ha nu sitt hufvud för sig, alldeles som våra stadsfullmäktige. Och mina protester hjälpte inte. Slutet blef, att jag för några aftnar sedan i all gemytlighet satt tillsammans med min gamle vän, den ryktbare statybildhuggaren, nere på det artistiskt hemtrefliga Strömkaféet i nya operahuset — inom parentes sagdt det kafé, hvars publik kanske mest påminner om den gamla, i åminnelse glada Lagerlundens.

Sedan vi tändt våra cigarrer och fått oss ett litet glas Karlshamnspunsch — i det fallet hyllar Börjeson samma smak som Aug. Strindberg — kastar jag mig direkt in på aftonens ämne — konstnären själf.

»Nå, herr professor!»

»Skål!» svarar Börjeson helt lugnt, men med tjufpojken tittande fram ur ögonvrån.

»Ja, det är visserligen bra, men det var nu inte riktigt *det* vi skulle säga.»

»Hvad var det då?» frågar han tillbaka i samma stillsamma ton.

»Å, litet om dig själf att börja med.»

»Om mig själf! Men det står ju i alla möjliga tidningar och uppslagsböcker. Det är skrivet så mycket om mig. Hvad skall det tjäna till att skriva ännu mer?»

»Du förstår, du är ju mannen för dagen, John Ericsons och Stenbockens pappa, och nu befinner du dig i den lyckliga belägenheten att själf få bestämma, hvad där skall stå.»

Börjeson fortsatte lika lugnt och obesväradt att röka.

Men så sade han plötsligt — fastän i samma lågmälda ton som nyss:

»Nå, kör till då! Något har jag ju alltid att berätta. Och efter vi sitta så här till-



PROFESSOR JOHN BÖRJESON I SIN ATELIER. PÅ KVALETEN SKISSEN TILL KARL IX-STODEN.

FOTO FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG.

samman, passar det ju bra. — Jag är född i Halland, Tölö socken, den 30 december 1835. Min far var präst, och jag en vildbasare. Till sjös ville jag och till sjös kom jag, men råkade ut för ett kitsligt befäl och rymde min väg. Så kom jag i skräddarlära, alldeles som Aladdin, men var nog lika stor upptågsmakare som han. En vacker dag kommo skräddarens pojke och jag i lufven på hvarandra inne i verkstaden. Och det blef smörj af för skräddarens Kalle. Det tyckte nu inte mästern om, utan tog till alnen, där han satt med korsade ben på bordet. Men jag var inte sen att välla både bord och skräddare och kila min väg. Jag hade då varit i lära en 2—3 månader och lärt så mycket, att jag kunnat sy rock, byxor och väst åt mig själf. Nu kom jag till en guldsmed Larsson i Göteborg för att lära till ciselör. Och det var denne, som först bisträckt mig, så att jag 1858 kunde få komma upp till Stockholm och in på Akademien, där Molin och Qvarnström blefvo mina lärare. Men det var hans mening, att jag skulle återvända till guldsmedsyirket. När jag gaf det på båten, drog han helt enkelt in underhållet, och jag stod uppe i Stockholm med tomma fickor och tomma händer. Det var då jag beslöt att ge mig till sångare. År 1861 tog jag engagement hos Stjernström, som då, som du vet, hade Mindre — nuvarande dramatiska — teatern. Jag gick och sjöng för Söderman — sjöng in Farinellis parti i 'Kungen och gatsångaren'. Men gick också samtidigt kvar på Akademien — jag erhöll till och med första priset, det Tessinska, samma år — 1861 — som jag var vid teatern. Nå, emellertid skulle det repeteras på 'Farinelli', och Stjernström satt som vanligt i salongen, medan Åman, som var regissör, befann sig på scenen. Jag hade inte sjungit så värst mycket af partiet, innan Stjernström stormskrek från första radens fond:

»Hvem f—n har herrn lärt sig sjunga för?»

»För Söderman,» svarade jag.

»Jag ger Söderman så många som flyger och far. Kom upp till mig i morgon, skall jag lära herrn, hur det skall låta. Det där är rent åt —!»

Som jag höll på Södermans sånglektioner, tog jag humör och slungade rollhäftet i scen-golfvet, så det hvisslade, och förklarade, att kunde teatern vara af med mig, nog tusan kunde jag vara af med teatern. Alltid istadig som en unghäst, ser du. Åman skrek på subordination, att jag skulle bötfällas, sättas in på Bysis — ja, Gud vet allt. Men hur det var, lade sig de vreda böljorna, Stjernström klarnade upp efter oväsendet, och dagen därpå var jag hos honom hela förmiddagen, och han instruerade som endast han kunde göra det. Och så gick det bra. — Skål!»

Vi smuttade på våra glas, och Börjeson fortsatte:

Hårets affallande. En läkare som sedan flere år i Stockholm behandlat specielt hudsjukdomar, skriver följande: »Af alla i handeln förekommande medel, afsedda för behandling af de paracitära hudsjukdomar (seborrhé, mjell o. d.) på hvilka hårets affallande i de flesta fall beror, känner jag intet, som vid anställda prof visat sig så verksamt och i så hög grad förtjänar användas som *Azymolstimulus* —». Vid London-utställningen 1899 erhöi F. Pauli's *Azymolstimulus* guldmedelj såsom det bästa hårvatten.

Den friskaste och angenämaste är F. Pauli's *ELECTA*-Eau de Cologne, prisbelönt London, Wien, Chicago, Köpenhamn, Paris. Stockholm 1897 erhöi F. Pauli's *Electa Eau de Cologne* högsta utmärkelsen och guldmedalj.

»Emellertid tyckte mina äldre artistiska vänner, att det var synd, att jag skulle öfverge bildhuggarekonsten för teatern, och Stjernström, som vidtalades, löste mig i all vänlighet från mitt kontrakt.»

Det var den korta, men ingalunda ledsamma sagan om sångaren Börjeson.

»Och nu till andra kapitlet: den kungliga statybildhuggaren!» föreslog jag.

»Sakta i backarna! Det är långt hädan och dit — många, många år af hopplös sträfvan och slitsamt arbete. Det var en sommardag 1854, när Fogelbergs Gustaf Adolfsstaty af-täcktes i Göteborg, som den brinnande lusten att bli bildhuggare slog som en blixtned i min själ, men, ack, hur många, många gånger fick jag icke tillfälle att bittert ångra den stunden.»

Han drar några starka bloss på sin cigarr och stöter häftigt ut röken, som ville han med de blåa skyarna blåsa minnena af lifvets vidrigheter långt ifrån sig.

»År 1865 återkom jag alldeles modlös till Göteborg. Vistelsen i hufvudstaden hade egentligen icke inbragt mig annat än misräkningar, och framtiden tedde sig ännu dystrare. Men på djupet af min själ har alltid legat en rik skatt af viljekraft begrafven, och den lefde jag på under mörka dagar i Göteborg. Som ett sista försök att vädja till slumpen eller frikostigheten utställde jag där på börsen en grupp, 'Heimer och Aslög'. Och jag var räddad. Lyckligtvis befann sig nämligen den kände och uppburne norske konstkritikern, numera professor Ludvig Dietrichson i staden — hvad jag ännu minns väl hans benrangelsfigur och karaktäristiska don Quijoteshufvud! Han hade den vänligheten att skriva en berömande artikel om mig i *Handelstidningen*, och resultatet vardt, att jag erhöi ett resestipendium på 3,000 kronor. Och så till Rom!»

Vi dricka för Rom som lyckliga Romfarare båda.

»Jag behöfver inte beskrifva, hvad jag kände, när de första pinjerna vinkade mig till mötes — inte heller hur det första glaset Montefiascone smakade. Du känner till det där. Men då var Rom ännu de glada äfventyrens, de sorglösa artisternas och de frihetssvärmande poeternas Rom. Jag hade min studio vid via Firenze i närheten af piazza Tritone. Och hur jag arbetade! Jag sysslade mest med nordisk-mytologiska ämnen, men utförde äfven för drottningens af Würtemberg räkning 'Sjöjungfrun'...

»Jag vet! En förtjusande grupp, där böljornas mjuka linjespel återfinnes i de unga flickornas nakna kroppar.»

Börjeson fortsätter, som han ingenting hört.

»Det, som skulle blifvit mitt lifs storverk — och som ännu är min dröm — Sten Sture-monumentet, lade jag äfven upp skisser till i Rom. Och så — det bästa af allt — blef jag kär i Witte.»

»Witte?»

»Ja visst, det är hustru min. Vi träffade hvarandra första gången på 'Il Genio', ett spisställe, då besökt af artister och skandinaver, och det dröjde inte länge, innan vi voro förlofvade.»

»Nej, kärleken växer där i Rom lika fort som rosorna.»

»Och lika rikt,» tillägger Börjeson med ett vackert tonfall.

»Låg inte Frithiof Kjellberg också samtidigt där nere?» frågar jag efter ett ögonblicks tystnad.

»Jo visst. Vi voro ofta tillsammans. Jag minns som en lustighet en afton, när vi gingo hem från ett litet kolifej på någon osteria, hur Kjellberg tog mig helt sakta i kappuppslaget och sa' på sitt stillsamma, godmodiga sätt att tala: du är mäktig, bror Börjeson, och jag är mäktig, du är en prins — en prins, men jag är en kung. Du ska göra statyer i landsorten, men du ska inte göra dem i Stockholm — det skall jag göra, ser du.»

Nå, den som kom att göra de flesta både i hufvudstaden och i landsorten blef nu Börjeson, och till på köpet blef han Frithiof Kjellbergs efterträdare som kunglig statybildhuggare. Och som sådan har han, som vi veta, sannerligen icke legat på latsidan. Det är ett konstnärslif, sällsynt rikt på monumentalt arbete.

»Du måtte ha nerver och senor som en Herkules,» säger jag just till följd af denna tankegång.

»Det är hafvet, som räddar mig. När våren kommer, känner jag mig alldeles utarbetad. Men så fort det är mig möjligt, ger jag mig i väg till Börjehus, mitt sommarhem långt ute vid Horsfjärden. Där lefves friluftslif. Där har jag min koster — en stor familjekoster, som heter Witte efter min hustru. Och där seglas, må du tro. Hade jag inte blifvit lergök, hade jag blifvit lots. Hafvet är mitt lif. Det blåser bort all nervositet, det vädrar själen, gör en frisk och arbetskraftig. Och så har jag Tom, som följer mig i alla väder...»

»Tom? — en af dina pojkar?»

»Nej, min rapphönshund, min bästa vän, min glädje i lifvet. Du skulle bara se, hur klok han ser ut, när han sticker upp hufvudet under min arm och säger ifrån hvad han vill ha vid bordet.»

»Och det får han då naturligtvis?»

»Naturligtvis!»

Ni skulle hört, med hvilken öfvertygelsens värma, Börjeson utslungade detta »naturligtvis!»! Hafvet och Tom hade satt mästaren, som talade så lugnt om sin konst, i eld och lågor.

Men jag förstod honom så väl.

*

Hvilken skillnad det är mellan en bildhuggares atelier och en målares! Den föres verkar kyrka, den senares salong.



PROFESSOR BÖRJESENS KOSTER.



PROFESSOR BÖRJESON MED »TOM» PÅ VERANDAN TILL SITT SOMMARHEM.

Det är samma olikhet som mellan ett nattvardsbarn och en baldrottning.

Dessa reflexioner gjorde jag alldeles ofrivilligt, när jag dagen därpå stod i den odödliga Sergels forna — professor Börjesons nuvarande atelier.

Sergel och Börjeson — nej, vike frestelsen ifrån mig, men mera lockande poler kan man knappast för jämförelsens skull uppställa inom den svenska konsten — två århundradens mest representativa män...

Vi återta aftonens samtal, där vi slutade det. Då rörde det sig om raphönshunden Tom, nu begynner det med hingstarne »Bruno» och »Vauban».

Jag frågar nämligen Börjeson, »hur han reder sig med sina modeller, när de gå på alla fyra — ja, det vill säga de som af naturen äro skapade att göra det.»

Och professorn småler och svarar:

»Det är just då som en bland människans förnämsta egenskaper blir att vara djurvän. Man får lirka och lirka med dem, ända till dess man får dem dit man vill. Hårda ord och stryk hjälpa inte, men smekningar, vänligt tilltal och som belöning för deras lydnad en bit socker. Kapten Bredbergs ardennerhingst »Vauban», som stod modell till Karl X:s häst, blef till sist så villig, att jag kunde

göra med honom, hvad jag behagade. Och när jag kom i ateliern — för de fyrbenta modellerna för nämligen en särskild port och gång upp från Hötorget — gnäggade han högt af glädje. Som modell till Stenbockens springare har jag haft kung Oskars »Bruno» — ett praktdjur! — men med honom blef jag aldrig så riktigt god vän som med »Vauban».

»Nå, hvilken sätter du främst af dina ryttarstatyer?»

»Vet du, hvad jag kallar dem? Bra, bättre, bäst.»

Och i det han nämner superlativet pekar han på en jätteskepnad som når från golf till tak, insvept i ett vattendränkt skynke.

»Det är Karl IX, som jag nu har under arbete. Den skall resas i Göteborg.»

»I så fall äro göteborgarna att gratulera. Din Karl X var storartad redan den. Jag glömmer aldrig, hvilket lugn, hvilken robust kraft, hvilket trotsigt mod, som präglade denne krigarkung, när jag såg honom första gången sitta på sin groft byggda springare — vår vän »Vauban» — med den dragna värjan tvärs öfver hästmanken. Det var som såg jag en bild af hela vårt folk under svåra och stormiga tider.»

»Lyriker!» säger Börjeson och visar med en lätt handrörelse på den storslaget tänkta och härligt utförda skissen till Sten Sturemonumentet, »där står ändå min stoltaste dröm och väntar på bronsten.»

*

Mycket vore ju ännu att tillägga — ja, nästan allt, om man ville skildra John Börjeson som konstnär, men det har aldrig från början varit meningen, att detta skulle bli en konsthistorisk eller konstkritisk uppsats. Jag har endast sökt att ge en om också helt flyktig bild af människan — en förbiskymtande profil om ni så vill.

Har jag i någon mån lyckats, skulle det glädja mig för min vänskaps skull.

DANIEL FALLSTRÖM.

BARN OCH BADORTSLIF. FÖR IDUN AF LELL.

DET HÄNDER ju understundom om höstkval-larna, att man låter den förflyttna sommaren passera revy med alla dess skiftande taflor och minnen. Så kom jag just härom dagen att tänka på en sak, som jag antas debatterades litet hvarstans vid våra badorter i somras.

Det var i fråga om barnen.

Ej dessa småttingar, som tumla omkring på gräsplanerna och i sandhögarna under uppsikt af sina respektive mam-mor och »bonner». Nej, utan de halfvuxna 14—15-åringarna, som tyvärr vuxit ifrån denna uppsikt, och som i stället nu bilda en hel liten värld för sig, vanligen så oändligt svåråtkomlig för just dem, som eljes först och främst borde få blicka in i den — föräldrarna.

På vintern utöfva skolorna ett visst tvång öfver ungdomarna. Läxorna fordra sin tid, och i hemmen lever man, så att säga, mera regelbundet. Så nalkas man sommarferierna och med dem utflyttningen till landet eller badorterna.

Klädningar,

välsydda å egna ateliefer och efter nyaste modeller

— från 35 kronor. —

K. M. LUNDBERG

STOCKHOLM.

Den unga flickan har en längre tid hört mor och systrar diskutera den viktiga toalettfrågan; hon har afprovat de ljusa, fina klädningarna, som skola användas i »societeten», tennis- och velocipeddräkterna, och har på sätt och vis redan »kommit i stämning». Hon njuter på förhand vid tanken på det obundna lif, som hör sommaren till, undrar, om den eller den skall resa till samma plats som hon och om de komma att bli elegantare klädda, o. s. v.

Ja, så ser jag dem då gå där två och två, eller kanske flere, i sällskap, fnittrande, hviskande härmande »stora» i allt, från det koketta handterandet af sidenparasollen till den halft likgiltiga böjningen på huvudet vid besvarandet af någon ung kandidats hälsning där borta på strandpromenaden. Och så slå de sig ned på en soffa, nog nära för att jag skall kunna uppfatta följande:

»Har du sett kandidat S.? Är han ej förtjusande! — *Idealisk!* — Går du på balen? — Ja, naturligtvis. Vet du, om han kommer? Då tar jag min ljusblå, han *älskar* ljusblått!»

Här afbrytas de af ett par gröna ungherrar, som be att få slå sig ned, tala om väder och vind och att det är »oförlätligt trist» vid badorten i år samt hoppas slutligen, att »damerna infinna sig på balen.» — Till sist gör man upp en mänskenspromenad för aftonen, hvarvid den ena unga »damen» upplyser om, att »mamma skall bort på ett sammanträde i direktion för nytta och nöje och antagligen kommer sent hem, så det är ej så noga med tiden!»

Ja, så är det. Stora och små vilja så mycket som möjligt vara obundna af tid i somrardagarna, de stora på de smås bekostnad. Mig tyckes, som vore det moderna badortslifvet i sanning ett fördärf för dessa unga, som växa upp, en giftig jordmån, där allehanda ogräs få fritt uppspira. Den unga flickan, som eljes har sina 3 å 4 år kvar, innan hon skall »föras ut», går här på baler och tillställningar — »på landet är det ju ej så noga» — och sköter härunder sin kurtis som en erfaren världsdam. Jag ser många mödrar ogillande skaka på huvudet och säga:

»Det är ju ändå för skarpt, öfverdrivet. Så farligt är det väl inte!» Ahjo. Det är nog inte så öfverdrivet, fruktar jag, och jag tror, att badortslifvet i allmänhet innebär verkliga faror för vår uppväxande ungdom.

Men huru förebygga dessa? Ja, nu äro vi inför den gamla historien: »Det är lätt att inse fe-len, men svårt att afhjälpa dem.» Dock, när blott frågan är väckt, brukar det sedan ej fattas förslag till dess lösning.

Jag ser redan i andanom hela små sommar-kolonier med glada, »barnsliga» barn i bomulls-klädningar, utan parasoll och handskar, brynta af solen och med ögon, som stråla af lek och lust — en lefvande illustration till de bekanta orden: »När jag var barn, talade jag som ett barn och hade sinne som ett barn.»

Ja, tids nog blir man gammal och får lägga bort det barnsliga!

Omröstningen angående »Hälsoläran i Flickskolorna»

har nu så utfallit, att den utfästa premien å 50 kr. jämt halfveras mellan författarne till artikeln III, märket *Arial*, och artikeln VI, fru *Elisa Kielland*.



FRÅN PROFESSOR BÖRJESONS HEM I STOCKHOLM. INTERIÖR AF MATSALEN.

FÖRENINGEN FÖR SVENSK HEMSLÖJD OCH LILLI ZICKERMAN.

HUFVUDSTADEN kan i stort sedt liknas vid hjärnan i landets stora organism. Stockholm är nämligen i de flesta fall verkligen den centralort, från hvilken initiativ och bud gå ut till rikets alla delar.

Till gengäld sändes friskt, rödt blod tillbaka från hjärtat i landet, från själfva kärnan i folket. Utan denna tillförsel af sund kraft skulle både idéer och budskap snart afstanna och dö af brist på näring.

Men det stora ledningsnät, som kräfvades mellan centralapparaten och organismen, är ännu i många delar mycket ofullständigt. Dess trådar nå ej alltid de innersta punkterna — de undan-gömda tusen gånger tusen idoga små hem, som kunde vara i behof af en dylik förbindelse för att utveckla och tillgodogöra sig och sitt land hvad de äga af inneboende arbetskraft.

För att i någon mån fylla detta behof af ledningsbanor mellan huvudstaden och landt-befolkningen blef *Föreningen för Svensk Hemslöjd* bildad hösten 1899.

När vi inträda i föreningens utställning*, är det, som om doft af skog och äng kom emot oss. En stämning af landtligt, fridfullt



L. Larsson foto.

FRÖKEN LILLI ZICKERMAN.

varligt arbete och icke till lättjefull dådlöshet eller håg för flärd och glitter.

I naiv enkelhet framträda i många af dessa slöjdalster folkets poesi och fantasi, ibland rörande, ibland muntrande. Vi betagas plöts-

ligen af ett behof att dricka oss otörstiga ur det klara källsprång, som heter omedelbarhet, ursprunglighet, det som stiger upp från landets och folkets egen djupa botten i all sin oförfalskade renhet.

När vi se allt detta, lockas vi att spörja, hur denna intressanta förening egentligen kommit till, och vi erfara då, att själfva upphofvet till den är dess föreståndarinna fröken *Lilli Zickerman*.

Vi minnas nog alla hennes namn från Stockholmsutställningen 1897, då en liten pärla af en utställning med hennes namn fångslade oss genom sin personliga, intima prägel och sin fina smak.

Lilli Zickerman föddes i Sköfde d. 27 maj 1858. Föräldrarna voro apotekaren C. P. Zickerman och hans hustru Hedvig Malmgren. Barn-doms-hemmet var rikt, och dottern lefde ett gladt ungdomslif på baler, ridter och andra nöjen. Under allt detta kände hon dock alltid en obestämd längtan efter en nyttig verksamhet.

Förhållandena hjälpte henne därtill i och med de stora förluster fadern gjorde och som tvingade henne att genom arbete blifva sin familjs oumbärliga ekonomiska stöd.

Hon satte upp en tapisseriaffär i Sköfde, efter att hafva genomgått en kurs vid Handarbetets Vänners sy- och väfskola, och dref i tio år denna affär. Under denna tid gaf hon af intresse för saken årligen kostnadsfri undervisning i sömnad och äfven väfnad åt 5—6 elever, barn, som nyss slutat folkskolan.

Men hon ville äfven själf lära mer. Genom rektor Adlers välvilja bereddes henne tillfälle att åtnjuta två månaders undervisning vid Högre konstindustriella skolan i Stockholm och med ett från kommerskollegium erhållet rese-understöd gjorde hon en studieresa till London.

Fröken Z. har på 5 utställningar exponerat broderier — alla egna kompositioner — och öfverallt vunnit mycket erkännande, samt belönats med 6 medaljer, en i guld, de andra i silver och brons.

På grund af en fabriksmässig engroskonkurrens, som hotade att helt och hållet ut-tränga allt gediget handarbete ur den lilla staden, nödgades fröken Z. lämna fädernebygden. Hon flyttade till Stockholm och uppsökte där rektor Adler för att få nödiga råd beträffande en plan, som uppstått hos henne till höjande af det kvinnliga handarbetet i landsorten.



hemlif griper oss, värmer hjärtat och upp-friskar sinnet.

Här finns ingenting, som verkar blaseradt, ingenting, som påminner om svaga nerver och trötta känslor. Inga knäsvaga blomster på orkeslösa stänglar — nej, friskt och käckt reser sig det, som i naturen står upprätt. Modigt och glädt lysa färgerna och egga lifslusten. De liksom mana i osökt frimodighet till handling och ropa ett hurtigt *friskt mod!*

Och alla dessa nyttiga, hållbara saker, som tåla vid en törn, som duga till det dagliga bruk, hvartill de äro ämnade, de påminna oss om, att lifvet är och bör vara en reel verklighet — icke en överklig dröm, de påminna oss om att ett svenskt hem skall vara *solidt* in i minsta detalj, *äkta* i hvar tråd, *äkta* i färgen och stämma sina medlemmar till all-



FRÅN FÖRENINGENS FÖR SVENSK HEMSLÖJD HÖSTUTSTÄLLNING. 1. RUMSINTERIÖR. 2. FÖRSÄLJNINGSTÄNDEN FÖR VÄFNADER.

* Biblioteksgatan 12.



KARL ERIK FORSSLUNDS SAGOSPEL »DET OTROLIGASTE» PÅ SVENSKA TEATERN. SCEN UR ANDRA TABLÅN: »PÅ TORGET». A. RYDIN FOTO.

Hennes plan var begränsad till textil slöjd och hade en annan form än föreningens nuvarande, men under samtal med rektor Adler växte den enligt hans förslag ut till den stor-slagna växelverkan mellan landets slöjdidkare och den konsumerande allmänheten, som redan under föreningens första arbetsår — år 1900 — resulterade i en omsättningssumma af 35,000 kr. och ett värde af till försäljning inlämnade hemslöjdalster uppgående till 88,000 kr. under samma tid.

Med brinnande tro och offervillig okuflig energi, med hela sin, redan i barndomen grundlagda kärlek till folket, upptog nu fröken Zickerman* arbetet för den äkta, inhemska

* Jämte fröknarna Ingeborg och Heléne Holck.

slöjdens seger öfver det oäkta, utländska godtköpskramet.

Fastän så godt som nykommen till Stockholm, hade hon mod att uppsöka äfven de högst uppsatta i samhället. Genom sin enkla, klara framställning och den solida äktheten i sitt från flärd och all slags humbug fria väsen, vann hon strax liffig tillslutning.

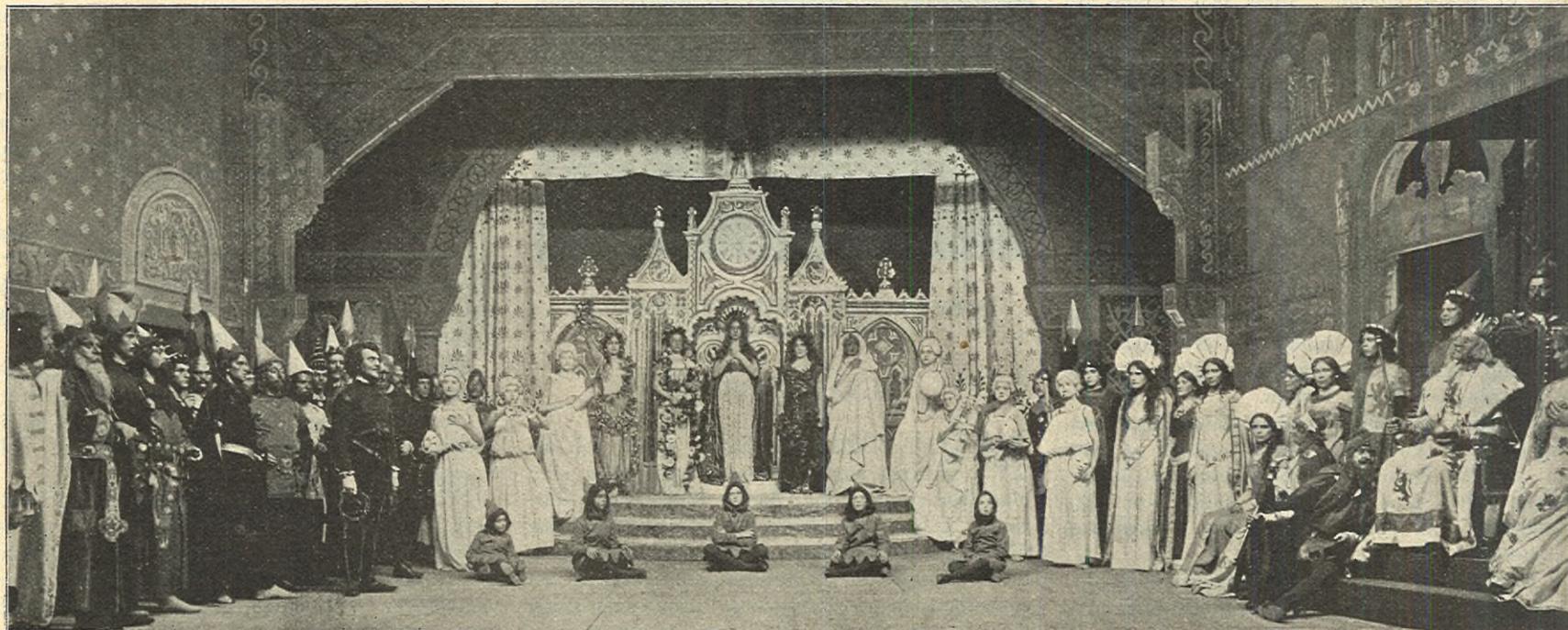
Från alla delar af landet gäfvo framstående personer sina underskrifter på ett upprop till bildande af en förening med syfte att ordna afyttringen af svenska hemslöjdalster.

Kronprinsen, alltid vän af fosterländska och nyttiga företag, lofvade genast blifva föreningens beskyddare. Och så stiftades *Föreningen för Svensk Hemslöjd* under de bästa auspicer hösten 1899.

Men »värsta föret är i portlidret», heter det. Vi förbigå dock de många och stora svårigheter man hade att öfvervinna, hvarvid öfverståthållaren frih. *Tamm* med sin aldrig trytande vänlighet och klokhet var en oskattbar hjälp.

Emellertid ljusnade den så hastigt förmörkade horisonten åter, då prins *Eugen* lofvade bli föreningens ordförande med villkor, att den icke finge verka för uppmuntrande af konstnärlig dilettantism, utan för den stora slöjden, konstnärlig eller ej, men *god*.

Under sin långa sjukdom tog prinsen, fastän frånvarande, dock ständigt aktiv del i föreningens arbete och bistod den alltjämt med råd och dåd till stort gagn för föreningens verksamhet.



KARL ERIK FORSSLUNDS SAGOSPEL »DET OTROLIGASTE» PÅ SVENSKA TEATERN. SCEN UR FEMTE TABLÅN: »I SLOTTSSALEN». A. RYDIN FOTO.

Föreningens styrelse, som består endast af för saken verkligt intresserade personer, har följande utseende:

Ordförande *Prins Eugen*. V. Ordförande *rektor V. Adler*, fröken *O. Adelborg*. Kassaförvaltare *direktör C. R. Lamm*. Sekretärer *hofintendenten G. Lindgren*, *intendenten dr L. Looström*, *fröherinnan E. Tamm*, *arkitekt T. Thorén* och *fröken L. Zickerman*.

En jury bestående af fröken *Adelborg*, *intendenten Looström* och fru *Ingeborg Petrelli* har att bedöma och afgöra, hvilka arbeten som äro värda att mottagas o. s. v.

Med lif och lust arbeta styrelse och jury. Sekretären har bland annat offrat mycket tid på en mängd ansökningar till hushållningssällskap, landsting, sparbanker m. m. Innan föreningen i höst fick statsanslag för inköp af mönster, skaffade han sådana o. s. v. Kassaförvaltaren har genom personliga borgensförbindelser möjliggjort föreningens snabba verksamhetsutveckling. Med andra ord, det är en styrelse, som är fullt ut besjälad för det värf den åtagit sig.

Icke liten andel i föreningens framgång hafva äfven de två hjälparinnorna vid försäljningen, fröknarna *Julie Wener* och *Ida Högman*. * På deras behagliga tillmötesgående mot kunder och deras outtröttlighet i arbetet beror i väsentlig grad den snabbhet i omsättningen, som är en af föreningens hufvuduppgifter.

Följande hushållningssällskap hafva till inköp af arbeten ur deras län lämnat 1,000 kr. hvar, nämligen *Malmöhus*, *Älfsborgs norra*, *Kopparbergs*, *Kronobergs*, *Jämtlands*, *Västernorrlands*. Följande landsting samma summa, nämligen *Jönköpings*, *Gotlands*, *Västernorrlands* och *Hallands* 500 kr. Af öfverskottet vid slöjdställningen i Sköfde fick föreningen 1,000 kr.

Det är en fråga af allra största betydelse för föreningen att ernå ett tillräckligt rörelse- och förlagskapital, emedan så godt som alla hemslöjdidkare icke under någon nämnvärd tid kunna ligga i förskott med utgiften för materialet till sitt arbete. Skall föreningen fullt kunna gagna den arbetande, måste den helst vara i stånd att betala arbetet kontant, så att medel till ny arbetsmateriel för den arbetande aldrig behöfva saknas och vålla afbrott i arbetet.

Alla dessa för hemslöjdidkaren så viktiga faktorer har fröken *Z.* noga studerat under de resor i Sverige hon med statsanslag gjorde förra sommaren.

Ur hennes reseberättelse framgår med ovedersäglig tydlighet, huru vissa grenar af hemslöjden på många orter äro nära att dö ut, om ej hjälp kommer, först och främst till *afsättning*, men så äfven till *bättre redskap och metoder*, till *förbättrade mönster och modeller*, där sådana råkat vilse på anilinvägar eller andra smaklöshetens många bakvägar, som afskräcka den köpande allmänheten.

Och hon visade ur linneväfnadens historia i Ångermanland, hur en stor hemslöjd, på grund af en mängd ogynnsamma omständigheter, kan slockna af till förmån för mesta dels utländsk marknad. Där såldes år 1857 hemväfdt lärför 700,000 kr., hvilken siffra år 1895 nedgått till c:a 10,000 kr. — och detta trots det, att linodlingen efter gjord beräkning synes gifva ungefär 4 gånger större afkastning än t. ex. hafren.

Orsaken till denna tillbakagång ligger måhända i ett föräldradt beredningsätt af linet m. m. Möjligen kunde här rådast bot för det onda och denna värdefulla slöjd åter uppblomma, om blott hjälp och sakkunskap skänktes i tid.

Ekonomiskt taget har säkerligen hemslöjden vida större betydelse, än man i allmänhet vill

* Se bilden från utställningen.

tro. Så inbringade t. ex. korgtillverkningen i Wäarhus i Dalarna år 1899 ej mindre än ett hundra tusen kronor, en i sanning beaktansvärd summa.

Men förutom den obestridda ekonomiska vinsten skänker hemslöjden en vinst för familjelivet, en sammanhållande kraft, en hjälp vid de ungas uppfostran, som hvarken kan värderas i pengar eller skattas nog högt.

Om arbetets nytta fanns det i den gamla katekesupplagan ett stycke visdom, som tyvärr uteslutits i den nya. Den lydde: »Arbete befordrar hälsa och välstånd, hindrar många tillfällen till synd, hjälper oss att motstå onda begärelser samt bidrager till tröst och sinnesstyrka under motgången.»

Detta förträffliga loford öfver arbetet i allmänhet kan med all rätt tillämpas på hemslöjden i synnerhet och kunde sättas som motto öfver ingången till *Föreningen för Svensk Hemslöjd*.

Föreningen kan redan känna lön för sin möda bland annat i de rörande, tacksamma bref, som sändas föreståndarinnan från skilda delar af landet. När man läser dessa oförställda uttryck för den största erkänsla, förstår man, hvilken ovärderlig tjänst föreningen gör dessa kvinnor och män genom att skaffa dem förtjänst på de många lediga stunder, som annars gifve ingen eller mindre än ingen valuta — kanske rent af blefve använda till familjens olycka.

Och då önskar man af allt hjärta, att föreningen må röna framgång och omfattas med det varma intresse den förtjänar.

ANN MARGRET HOLMGREN,
f. TERSEMEDEN.



ELSA LINDBERG. EFTER EN PASTELL AF ALBERT EDELFFELT.

ELSA LINDBERG.

MÅNGA DRIFVOR hafva smält och åtskilliga somrar blommat och fällt sina blad sedan den dag, då en försagd och darande knoge uppe å denna tidnings byrå för första gången knackade på till redaktionssekreterarens rum och vid det manande »stig in» en spenslig liten pensionssnärla i »ton»-åren smög genom dörrgläntan och förläget stammande sträckte fram en pappersrulle, väl omknuten

med en rosafärgad sidenbandstump. Den lilla rullen befanns innehålla en »Skiss för Idun», i långa ojämna linjer nedskrifven med en kantig skolflicksstil, och när redaktionssekreteraren från de svagt violdoftande pappersbladen lyfte sin blick till öfverbringarinna, mötte den ett par klara flickögon, som bådo så blånande varmt, och en smal kind, som blossade så hjärtebankande purpurrodt, att hans *a-priori*-kritik mot allt hvad pensionsflickediktning heter förstummades och han nädigst lofvade att taga del af »handlingarna».

Han fick ej heller skäl att förtryta sin medgörlighet. Den lilla novellen röjde, vid sidan af en hel del omogenhet, en för en så ungdomlig författare förvånansvärdt färgrik och personlig stil, en pigg iakttagelseförmåga och glimtar af humoristisk syn på människorna och tingen. Detta var Elsa Lindbergs litterära debut.

Mångfaldiga gånger har fröken Lindberg sedan, vid sina kärkomna visiter på Iduns byrå, själf upplifvat minnet af detta sitt första bäfvande steg på den törniga författarbanan och i ordalag, hvilkas smickrande erkännasamhet vi i endast allt för ringa grad kunnat taga åt oss, framhållit den afgörande betydelse för hennes vidare litterära utveckling, som denna blygsamma framgång i Idun kom att få. Ty medan ur den lilla skolflickspuppan hastigt och lustigt nog utvecklades en helt verserad och intagande ung världsdam — med ett finare studentbetyg i botten af skrifbordslådan och otaliga souvenirer från glada sällskapstriumfer och vidsträckt utländska resor lagrade däröfver — fortsatte hon alltjämt att strö omkring sig skimrande små blad af sin pennas konst, och icke minst Iduns läsarinna bevara i vänlig hågkomst en hel liten rad af täcka miniatyrer, dem hon under årens lopp penslat ut i våra spalter.

Elsa Lindberg väljer gärna ämnen ur det glada, brokiga konstnärslivet för sin diktning, och själf är hon dotter af ett konstnärshem. Hennes fader är den framstående läraren i violinspelning vid härvarande musik-konservatorium professor *Johan Lindberg*, hennes syster den högt begåfvade unga violinvirtuosen *Sigrid Lindberg*. Till börden äro föräldrarna finnar, och så har det kommit sig, att Elsa Lindberg tillbringat långa tider i Helsingfors, att hon äfven af den finska litterära publiken är väl så känd och omtyckt som af den svenska, och att hon i den finska hufvudstadens vittra och konstnärliga kretsar äger talrika beundrare och vänner. Ett bevis härpå bland många är det karaktäristiska pastellporträtt af *Albert Edelfelt*, som hon bevarar som ett dyrbart minne och hvilket Idun här invid satts i tillfälle att återgifva. Den store konstnären har för öfrigt målat hennes bild tvänne gånger; det andra porträttet, i olja, återfinnes, om vi ej missminna oss, i Helsingfors museum.

På andra sidan Bottenhafvet gjorde Elsa Lindberg äfven sin debut som dramatisk författarinna. Det var år 1898 med den lilla pjäsen »Läxor», hvilken med framgång slog sig igenom på Svenska teatern i Helsingfors.

För öfrigt har hon under längre uppehåll vistats i Petersburg och Paris och därifrån — bakom masken *Cric Cric* — skrifvit spirituella korrespondenser till *Aftonbladet* och *Stockholms Dagblad*.

När vi senast hade nöjet att se fröken Lindberg å vår byrå — det är väl nu ett par, tre veckor sedan — var hon som vanligt stadd på resande fot. Denna gång gällde färden metropolen vid Spree, kejsar *Wilhelms* och den kraftiga unga tyska konstens omstridda hufvudstad.

Välsittande * **KORSETTER** OCH **REFORMLIF** * Smidiga.

— Akt.-Bol. Sv. Korsettfabriken — Jansson & C:o Hamngatan 20, Drottninggatan 31, Vesterlånggatan 33. —

Hon förtrodde oss då, att nu . . . nu skulle det »stora afgörande», det länge väntade snart komma, ehuru hon själf, tyvärr, icke hemma finge afbida dess stund. Det »stora afgörande», det var hennes första, under årtal förberedda bok — »Ann-Lis, en bok om människors barn!» Och i detta nu ligger den framför oss, utgången från Albert Bonniers högt ansedda förlag, en elegant formad volym på öfver 300 sidor, med sina symboliskt blekröda rosor på omslagets mattgröna grund.

»Ann-Lis» är en typisk Elsa-Lindberg-bok. Allt det färgskimrande, fladdrande fjärlslätta i hennes stil och framställningssätt förefinnes här i pregnant grad. I detaljmåleriet, i accessoarernas minutiösa utpensling är hon en konstnär för sig. Hur kan hon icke till exempel måla blommor och fåglar, ja, döda möbler och bohagsting, så att de få gestalt och lif! Väl, äfven människor, i deras yttre karaktäristik, kan hon ge i några få, mästertligt träffande drag.

Men denna ytans raffinerade konst har obestriddligen nått sin fulländning på fördjupningens bekostnad. Där gifvas betagande själfulla dikter om liljeprinsessor och rosendrottningar, men när det gäller att tränga till det innersta af själfva de bärande hufvudpersonernas andliga lif, af Ann-Lis' lidelsestarka jungfrusjäl, af Mariattas nyckfulla sirénnatur, af Leo Thelmars brutala konstnärsegoism, då blir det något glidande osäkert i greppet, och den orubbliga naturnödvändighetens logik, som i verkligt konstnärlig mening bör vara ett diktverks enda »komposition», är ingalunda allestädes öfvertygande.

Med förtjänster och fel är dock Elsa Lindbergs »bok om människors barn» obestriddligen ett intresseväckande och, med sin färgglans och spelande liflighet, ovanligt underhållande arbete, som förtjänar och helt visst kommer att förvärfva en vid läsekrets. Och det är en löftesgivande bok. Medan vi förhoppningsfulla vänta på hvad denna rikbegåfvade ungdom i framtida mognad bör kunna bringa oss, låta vi oss gärna fångas af de melodiska rytterna, det ljusa glitterstänket i denna kvinno-dikt. I gråa och tunga novemberdagar samlar man girigt hvarje glimt af ungdom och sommar, som till äfventyrs faller öfver ens stig, och sträcker — för att hämta en bild ur en af dessa franska »chansons», dem den unga diktarinna själf med förkärlek sjunger till ackompanjement af »de öfver lutans tvänne halsar spända strängarne» — gärna sina händer efter

... papillons dont l'aile
en passant jette une étincelle.

JOHAN NORDLING.

FREDRIKA BREMER-MINNET.

SEKELDAGEN AF Fredrika Bremers födelse, hvilken märkesdag inträffade sistlidne 17 augusti, men då, på grund af sommaren ej kunde firas under tillräckligt stor anslutning från medlemmarnas sida, afhölls nyligen medels en af Fredrika Bremer-förbundet anordnad hundraårsfest i Vetenskapsakademiens hörsal, som den stora högtidligheten till ära var festligt smyckad. Fonden af estraden pryddes af en bronsbyst af Fredrika Bremer, och på ömse sidor om densamma voro uppsatta minnestafflor, upptagande namnen på några af de mest framstående bortgångna män och kvinnor, som verkat i Fredrika Bremers anda, nämligen:

Lotten Wennberg, Wilhelmina Hierta, Sophie Ahlbom, Jenny Rossander-Tschudi, Regina Pallin,

Fredrika Linnell, Sophie Adlersparre, Mina Forsell, Emmy Rappe, Rosalie Olivecrona, Ellen Ankarvärd och Ellen Fries.

E. G. Geijer, K. A. Agardh, J. G. Richert, L. J. Hierta, A. Fryxell, K. J. Svensén, A. O. Wallenberg, B. O. Stackelberg, P. A. Siljeström, F. T. Borg, A. Fock och G. Wennerberg.

Professorskan Montelius inledde festen med ett hälsningstal, i hvilket hon framhöll Fredrika Bremers stora betydelse för den svenska kvinnorörelsen.

Efter en under direktör Erik Åkerbergs ledning utförd kantat, med musik af fröken Helene Munktell och ord af fröken Henrika Widmark, hölls högtidstalet af fröken Anna Sandström.

I korta drag, men varmt och entusiastiskt, belyste talarinnan grundlinierna i Fredrika Bremers storslagna personlighet, framhöll hennes dristiga reformarbete för kvinnans frigörelse och uppdrag slutligen en jämförelse mellan Fredrika Bremer och den heliga Birgitta, den enda svenska kvinna, som i afseende på socialt inflytande öfverglänst Fredrika Bremer.

Fredrika Bremers rykte som författarinna kan möjligen dö, slöt talarinnan sitt anförande, men hvad hon verkat för den svenska kvinnan, tillhör odödligheten.

Det förträffliga talet mottogs med lifligt bifall, hvarefter festen afslöts med uppläsandet af en af signaturen Hans Vik författad dikt till Fredrika Bremers minne.

BLÅST.

DET BLÅSER en hvinande tövädersvind,
som ruskar i fiskarhuset.

Det ropar därute mor — mor —
mor — mor,
men rösten drunknar i bruset.

Det blåste i går, det blåser i dag,
det blåser till vår öfver världen.
Och ofta ljud ropet: Eit båtlag gick ut,
en båt kom hem,
de andra vältat på fjärden.

Hon gick där i går, hon går där i dag,
går där med stelnadt sinne,
dödstrött, tung af ett ofödt barn,
mor — mor...

Den äldste ropar därinne.

E. WALTER HÜLPHERS.

»PRINSESSAN». SKISS FÖR IDUN AF H. MIKAEL.

FORTS. OCH SLUT FRÅN FÖREG. N:R.

ELLEN BRYGGE var ej den, som lät beskydda sig, och genom sitt giftermål hade hon blifvit en makt, med hvilken man måste räkna. — Snart kom man öfverens om, att man i henne gjort en ackvisition; — minnet af den trädslitna, fattiga skjorttvätterskan förbleknade och liksom upplöstes i dimma, men »den vackra fru Brygge» stod kvar i all sin stolta oåtkomlighet, och som ett faktum kvarstod också, att »apotekarens» numera var ett af de finaste husen i staden.

Det var inte nu som förr, då alla tillställningar där, trots all nedlagd möda och kostnad, ändå alltid burit prägel af en viss halfhet, en gammal ungarls oförmåga att ens för en kväll bibringa sina gäster öfvertygelsen, att man mottogs i ett hem; det hade kommit in ett nytt element, en själfständig vilja, som flyttat om möblerna, ändrat dekoratörens anordningar och förvandlat de granna öfvergifna praktrummen till en af människor be-

A. B. MAX SACHS STOCKHOLM

Guldmedalj
Stockholm 1897.



Guldmedalj
Paris 1900.

NYHET!

Salongsmöbel — Prinsessans modell
— finpolerad mörk mahogny — äkta bronsbeslag — klädd med prima halvesiden — bestående af: 1 Soffa, 2 Fåtöljer, 4 Stolar, 2 Taburetter samt 1 Salongsbord. Komplet 725 Kr.

Förfrågningar besvaras omgående.

bodd våning, där värme, ljus, komfort och hemtrefnad slogo en till mötes och där en värdinna mötte en med en världsdams otvungna säkerhet och en husmors grannliga omtanke.

Man talade numera sällan om apotekare Brygge — han hade i den allmänna föreställningen blifvit »sin frus man» och spelade ständigt den anspråkslösare rollen af andra person. Han kunde ej undgå att märka förändringen, men den hvarken särade eller harmade honom. När han såg sin hustru i en salong, vacker, högdragen och dyrbart klädd, då kände han sig riktigt belåten, och om hon än på hela kvällen varit så upptagen af andra, att hon ej haft tid att gifva honom ett enda ord, så gjorde detta ej heller något; hennes triumfer voro hans, och höjden af hans lycka var ändå alltid, att nu ändtligen hade hon fått den plats, som tillkom henne, och han hade varit nog lycklig att kunna förhjälpa henne därtill.

Han hade numera nästan slutat att spela kort och sällskapade mera sällan med sina gamla vänner.

En kväll i hemmet i ostörd ro, tillsammans med Ellen, det var det skönaste han visste, och voro de borta, hade han ej heller då smak för sina gamla sysselsättningar utan brukade mest hålla sig ute hos fruntimmerna, helst i Ellens omedelbara närhet. Trots det verkligt rörande däri, låg det då alltid något visst komiskt i den förtjusta beundran, med hvilken han följde sin hustrus minsta rörelser eller lystrade till, så fort den klara, böjliga altrösten lät höra sig. En annan skulle snart på sina vänners försmädliga miner och förstulna leenden märkt, att han gjort sig löjlig, och sparat sin hängifna dyrkan till hemmets mera privata område, men icke så apotekarn! Roade det vännerna att skratta, så gärna för honom! Hans lycka var allt för stor, allt för hel för att kunna fördunklas af småsaker, och att dölja, hur han kände det, det föll honom aldrig in; har man inte rätt att älska det, som är godt och skönt, har inte en undersåte rätt att hylla sin drottning hvarhelst och närhelst han träffar henne, — skulle då icke han, Gustaf Brygge, ha rätt att visa alla, att i hela världen fanns för honom blott en enda kvinna, — den bästa, den skönaste — och henne, just henne, hade han vunnit i sitt lufs sena höst!

Hvad är det hos en kvinna, som gör, att en mans obesvarade kärlek är för henne den värsta börda, — att likgiltighet, hårdhet, ovänlighet äro ett intet i jämförelse med den trugande, aldrig upphörande ömhet, som aldrig lämnar henne i ro? Och när så denna kärlek uppträder i skydd af makens helgade rättigheter, med äktenskapets oeftergifliga kraf på ömsesidig hängifvenhet, då blir hvarje ömhetsbevis till en plåga, hvarje visad vänlighet endast en ny sten på den börda hon själf åsamkat sig och under hvilken hon förtviflad känner sig digna.

Ellen Brygge hade pröfvat på mycket under sitt lif — sviken kärlek, sköflad lycka, fattigdom och förödmjukelse, men intet syntes henne dock varit svårare än just det öfvermått af kärlek, hvarmed hennes man behandlade henne. Ty hon hade intet, alls intet, tyckte hon, att ge igen, och om än den verkliga aktning, hon visste sig vara honom skyldig, afhöll henne från att, i det yttre, visa annat än vänlig tillgifvenhet, kunde det dock ej alls förhindra henne från att vara plågsamt medveten om det skimmer af löjlighet, som hennes mans allt för synbara förälskelse spridde öfver dem båda. Och detta var inte det värsta! Ibland, när hon, trött och uttråkad, böjde sig undan en smekning eller svarade kort och litet ovänligt på hans kärleksfulla ord, då kunde den prägel af förvånad smärta, som lade sig öfver hans ansikte, kännas för henne som ett knifstyg, och hon kunde dagar efter, sedan han själf glömt det, med aggan- de samvetskyal minnas hans sorgsna blick.

Nornans Familj-Symaskiner

äro erkända som de förnämsta.

* Prydliga * Lättgående * Lättskötta *
Syr finaste linnesömnad till tjockaste doffel utan omändring af maskinen. Syr knapphål, hälsömnad, broderar, stoppar söndrigt linne. Fullständig undervisning. 10 års garanti.

Nornans Symaskins-Verkstad

6 Birger Jarlsgatan 6.

Hur hade det inte varit just i dag, hennes födelsedag! De skulle på kvällen ha stor supé för hela sitt umgänge, — så hade hennes man bestämt, och hon hade motvilligt fogat sig — och därför hade hon haft mycket att göra, ända från tidigt på morgonen och var trött och litet nervös. — Då kom han med en dyrbar blombukett, drog henne ned i soffhörnet och började tala om Bergshamra och ungdomen och hur lycklig han nu var, men hon hade dragit sig undan, svarat tvärt och retligt och knappast mer än tackat för de dyrbara födelsedagsgåfvor, han samtidigt lämnade henne.

Det var minnet af detta, som nu plågade henne, och hon satt och tänkte därpå med stickande själf-förebråelse. Och det kunde aldrig bli annorlunda eller bättre — så trodde hon! Det fanns intet samförstånd dem emellan; inte en tanke, som de kunde ha gemensam, inte en punkt, där de kunde mötas i ömsesidig förståelse. Detta var det, som var så tungt, ty hans hustru hade hon frivilligt blifvit, och kärlek och tacksamhet var hennes plikt!

Och så gossen! — hennes Einar. — Det var hennes födelsedag, men inte ett bref, inte en hälsning hade hon fått. Hade han glömt henne eller brydde han sig ej om att minnas?

Ja, hon hade varit hård mot honom, det erkände hon, men hon hade tänkt att det var till hans bästa. Styffadern hade med stor frikostighet åtagit sig gossens uppfostran. Hade det berott på honom, skulle gossen i allt behandlats som rik mans barn, men Ellen hade sagt nej. Det var öfverflöd och brist på fasthet i uppfostran, som fördärfvat fadern — sonen skulle ej gå samma väg.

»Einar är en fattig gosse,» hade hon afvärjande svarat på mannens föreställningar, »han skall uppfostras enkelt och lära sig själf arbeta sig fram.» Och så fick gossen gå kvar i skolan uppe i den lilla norrländska staden, fick läsa med smågossar på samma gång han skötte sina egna studier och hade, utom att han slapp matdagarna och de lappade kläderna, just ingen märkbar glädje af att ha fått en rik styfffar.

Inte ens till jul kom han hem. Han var nog litet skygg för styffadern och moderns nya förhållanden, och i det bref han skref kort före jul och hvori han bad om lof att få antaga bjudningen till en af sina kamraters hem, där han var ombedd att tillbringa jullovet, framskyntade just ingen lust att besöka det nya hemmet.

Trots styffadern denna gång tydligt visade missnöje, skref hon genast och gaf den önskade tillåtelsen och på julafton satt hon ensam med sin man, bröt sina många, dyrbara julgåfvor, ansträngde sig att vara glad och vänlig och längtade — längtade!

Kanske att detta ändå varit en smula för strängt, kanske att gossen, tänkte hon, ej hade rum för honom mera, hvarken i hem eller hjärta? O Gud, om han tänkte så, hennes älskling, hennes afgud, mot hvilken hon varit hård, just för att han ej skulle märka, hur vek hon i själfva verket var!

Det tog henne en längtan att se gossen igen, så stark, att hon därvid kände nästan fysisk smärta. Att få hålla honom i sina armar, kyssa hans hår, hans ögon, smeka och vagga honom i sin famn som ett litet barn, honom, stora gossen! Ja, om hon sagt ett ord, skulle nog hennes man ställt om alltsammans. Resekostnaderna betydde ju så litet, men så här midt i terminen kunde gossen ej bli ledig utan särskildt handbref till rektorn, och inte ville hon besvara Gustaf med detta. Det var ju barnsligt af henne att längta så, det erkände hon, men hon tyckte, att om hon haft hos sig sitt barn, bara för en enda dag, skulle den lyckan hjälpt henne bättre än alla föresatser att bli god, att plåna ut alla disharmonier. Hon lutade hufvudet i handen, och ögonen blefvo fuktiga. — »Einar, Einar, min lilla gosse!» sade hon vekt. En droska rul-



HJALMAR PEIRES NYAFTÄCKTA GRAFVÅRD Å NYA KYRKOGRÅDEN I STOCKHOLM. A. BLOMBERG FOTO.

lade i stark fart utför gatan och stannade framför porten. Det plötsligt upphörande ljudet fängade för ett ögonblick hennes uppmärksamhet, och hon reste sig långsamt och intresselöst. Hvem manne det var, som kom — var det kanske en visit eller blott någon, som hade ärende till apoteket? Hon hörde husjungfrun komma springande

ned för trappan, hörde dörrar öppnas och stängas och sin mans röst, glad och fryntlig. Så steg i trappan och genom alla rummen; hon kunde urskilja sin mans korta, något trippande gång och därjämte ojämna, otåliga, litet bullrande steg — en gosses steg!

Hon stod upprätt med rodnad på kinderna och leende på läpparne, färdig att öppna sin famn, långt innan de hunno fram. Skulle hon inte vetat, hvem det var som kom — skulle hon icke känna det?

»Mamma, mamma!» »Einar, min gosse, min egen!»

Hon höll honom i sina armar, kysste och smekte honom, just som hon kort förut tänkt. Hennes röst mjuknade och blef vek och öm i smeksamma ord och benämningar, det var glädjetårar i hennes ögon, sol och lycka öfver hela hennes varelse.

»Einar, hur kunde du... hur kom du hit?» Gossen skrattade ett frimodigt, smittande skratt. »Med järnvägen, lilla mor! Se inte så förskräckt ut, för jag hade löfte att fara och att vara ledig en vecka. Far,» — namnet kom litet dröjande, men blicken, som åtföljde orden, var full af omisskänlig tacksamhet, — »far hade skrifvit till rektorn och bedt om lof för mig på en vecka — och till mig med och skickat mig pengar till resan och till mycket mera. — Det var för familjeangelägenheter, sade rektorn, att far skrifvit, men jag visste, mamma, att det var för din födelsedag. Och aldrig kan jag tacka nog för detta för som jag har längtat — åh, mamma!» Han tog moderns hand och kysste den ömt, men hon sköt honom sakta åt sidan. Hon hade kommit att se på mannen.

Han stod litet afsides, rörd och förtjust, och så upptagen af sin glädje, att han ej märkte, att hustruns uppmärksamhet nu hade vändts utslutande mot honom.

Så hade han funnit det rätta till slut, han hade kunnat göra Ellens födelsedag, den första i hans hem, riktigt solig och glad. För nu var hon lycklig, det såg han på henne, det hörde han på tonfallen i hennes röst, märkte på skimret i hennes ögon.

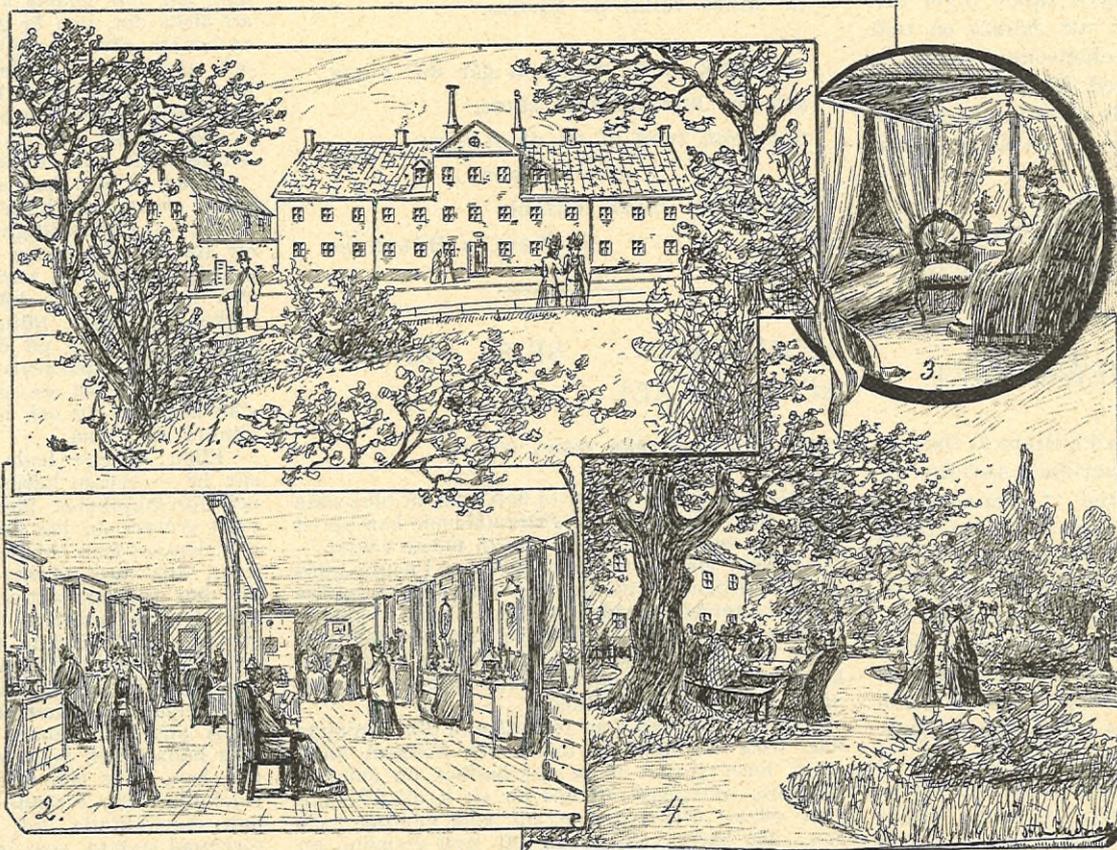
Den raske, präktige pojken och den vackra modern, så de höllo af hvarandra, huru glada de voro öfver återseendet, och det var han, just han, som förmått skänka dem denna lycka! Hvad han kände sig tacksam, hvad han var glad, så glad, att det ej ens föll honom in att känna sig utsluten eller öfverflödig, lika litet som han väntade tacksägelse för hvad han gjort; det var ju så enkelt och naturligt alltsammans! Hon, hans egen Ellen, måste ju längta efter barnet på sin högtidsdag. Inte behöfde hon säga honom det, för att han skulle förstå, och när han förstod, då var det ju gifvet, hur han skulle handla. Hvem som helst hade väl i hans ställe gjort detsamma!

Men hustrun stod och följde det skiftande rödda uttrycket i hans vänliga ansikte, och som han så stod,

öppnades hennes ögon, och hon såg honom så, som hon aldrig förut sett, så som vi alla helt visst en gång skola se hvarandra på den dag, då allt, som nu är fördoldt, skall blifva oss uppenbaradt, då detta förgängliga skall blifva oss afkläddt och människans innersta, verkliga jag skall varda klart och synligt, utan någon skymmande förklädnad af mänskliga svagheter och yttre ofullkomligheter, liksom icke heller i skydd af lånad glans af det, som denna världen tillhör. Och när hon såg, förstod hon, och hon böjde sig i ödmjuk beundran för storheten af den kärlek, som »icke söker sitt».

Allt, hvad hon dittills ansett stort och beundransvärdt, och hvaraf hon förgäfvets sökt spår hos sin make, det bleknade och liksom försvann inför denna själshöghet, som i osjälfvisk hängifvenhet gaf allt, utan att räkna på lön och därvid helt glömde sig själf.

Med fuktiga, glän-



FRÅN »DROTTNINGHuset» I STOCKHOLM. 1. BYGGNADENS YTTRE. 2. SALEN MED »HYTTORNA». 3. INTERIÖR AF EN HYTT. 4. TRÄDGÅRDEN. TECKNING FÖR IDUN AF T. LINDVALL.

sande ögon och sin ungdoms strålande. Ljufva leende gick hon emot sin man och räckte honom händerna. »Tack, Gustaf,» sade hon vekt, »du käre, trofaste Gustaf!»

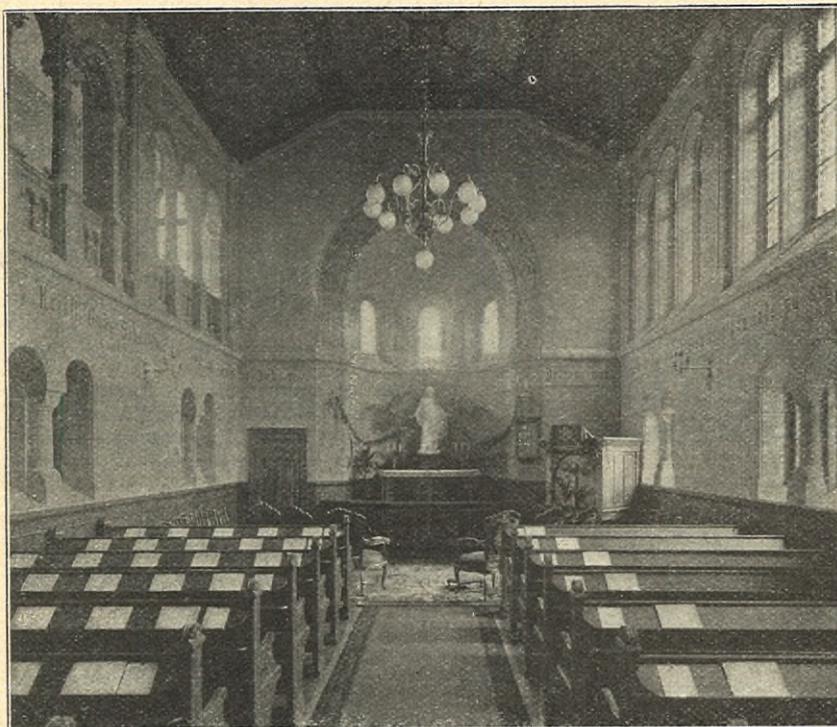
De sutto tätt bredvid hvarandra, dessa tre, som hörde så nära tillsammans. Hon satt emellan mannen och sonen och hörde tyst på den enes vänliga anmärkningar och den andres muntra prat.

Hon satt och tänkte. Hon tyckte, att hon var som en, som varit blind och som blifvit seende igen, och hon undrade öfver detta nya ljus, som plötsligt brutit in i hennes lif, och i hvilket allt syntes henne så helt olika mot förut, så klart och värmande, att hon däri liksom återfunnit en bit af sig själf. Det var hennes forna jag, som började röra sig inom henne och med det tron på människorna, tron på sig själf. Ty efter år af mörker och köld och tomhet hade hennes hårdnade hjärta veknat, träffadt af en stråle af himmelens ljus, och det, som hon trott för alltid vara dött och begrafvet inom henne, det vaknade ur sin dödstunga sömn, reste sig i osjälvisk hängifvenhet och beredde sig att offervilligt gå ut i lifvet för att modigt och tåligt bära tillvarons börda.

Och ännu en gång kände hon sig lycklig och utan sorg, ännu en gång hade hon återfått sin ungdoms makt att glädja och lyckliggöra. Hon hade ånyo blifvit »prinsessan», — prinsessan, som kommit igen för att taga sitt rike, hemmets och kärlekens rike, i besittning.



SALOMON SMITH HEMMA HOS SIG. E. NILSSON FOTO.



SOFIAHEMMETS NYINVIDGA KAPELL A BLOMBERG FOTO.

DROTTNINGHUSET.

EN BILD FRÅN DE GAMLAS VÄRLD.

ALDERDOMEN ÄLSKAR tystnaden. När lem-marne börja skälva under årens tyngd, pul-sarnes slag mattas och blicken skymmes af den annalkande nattens dunkel, då förlorar örat sitt gehör för lifvets ständigt stigande tonvågor och då blir det ett behof hos de gamla att resa en skiljemur mellan sig och yttervärlden.

Invid Johannes' kyrkogård, en tystnadens oas midt i hufvudstadslarmet, ligger vid Johannes-gatan det gamla Drottninghuset, en lång, låg, gulgrå byggnad med små gammaldags fönster, bakom hvilkas rutor hvida gardiner tala om enkel hemtrefnad hos de ålderstigna kvinnor, som i stilla tillbakadragenhet bo därinnanför.

I denna Stockholms äldsta välgörenhetsanstalt — den stiftades nämligen år 1686 af Carl XI:s gemål Ulrika Eleonora — intagas enligt anstaltens reglemente »ålderstigna, sjukliga och i torftighet stadda änkor och döttrar efter civile och militäre ämbets- och tjänstemän, präster, borgare samt sådana hofbetjante, hvilka icke burit livré, till det antal, som å inrättningen kan inrymmas och af dess tillgångar nödortfeliggen försörjas.»

Dessa »änkor och döttrar» uppgå för närva-

rande till 50 och inrymmas i tre större och en mindre sal. Midt i salen stå tvän-ne hvida träbjälkar och stötta taket, och vid långväggarne bo de gamla kvinnorna i hyttliknande afskrankningar. Framför hvarje dylik drages ett skyne, då invånaren vill vara för sig. Till hvarje afskrankning hör den gammaldags fasta, grön-målade sängen, men för öfrigt har hvar och en ordnat sitt lilla krypin efter eget tycke.

Utom husrum, vär-me, läkarevård, medi-kamenter och skötsel erhålla drottninghus-gummorna ett månatligt understöd i penningar, bestämdt till sitt belopp med afseende å kapitalets tillgångar samt deras större eller

UR DAGSKRÖNIKAN.

SALOMON SMITH HEMMA HOS SIG. Det torde endast vara ett ringa fåtal af denna tidnings läsare, som ej känner den man, hvars bild de här invid möta. Salomon Smith är ett namn af fullödig konstnärsklang. Det har på sångens vingar burits ut till alla delar af vårt land och äfven utomlands förvärfvat sig en tryggad plats bland den nutida tonkonstens koryföer.

På den interiör från den populäre sångarens hem i Ystad, vi i dag ha nöjet återge, se vi honom lutad mot en dyrbar Steinwayflygel med kremonesaren i handen i sitt präktiga musikrum, där äfven ögat gärna stannar vid en samling dukar af våra mera kända målare. Salomon Smith är nämligen en ganska framstående violinspelare och deltagar själf i den kammarmusik, som han allt emellanåt förstår arrangera i sitt hem.

*

EN RASK 80-ÅRING. Den 1 nov. d. å. fyllde en af Göteborgs äldste köpmän, grosshandlaren Victor Holmgren, 80 år. Trots den höga åldern är hr H. fortfarande vid en ungdomlig vigör och tar dagligen före frukosten sin »lilla promenad» ut till »grönte eller för omväxlings skull ibland åt Stottskogen. Tiden, den mäktige tyrannen, synes hafva farit ovanligt skonsamt fram själf med åldringens själsförmögenheter, men det bästa hos den gamle är dock det rika, kärleksfulla hjärtat, som ständigt klappat med vaket intresse för hvarje särskild individ, som kommit i hans väg. Och att det ej klappat förgäfvets, detta varma hjärta, framgick tydligt af de många uttryck för tacksamhet och tillgifvenhet, som under högtidsdagen kommo jubilaren tillhanda från när och fjärran från en snart svunnen ända intill en spirande generation.



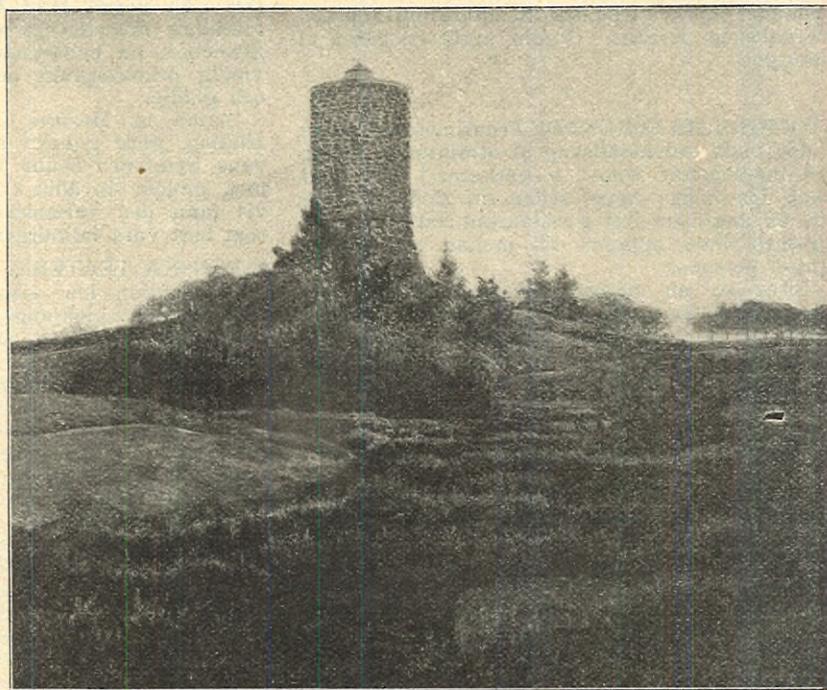
VICTOR HOLMGREN.

För att högtidlighålla dagen hade alla sex barnen från skilda orter samlats i det gamla fädernehemmet till stor glädje för dem själfva och de åldriga föräldrarna. Af mågarne hade endast en tillfälle att närvara och de femton barnbarnen finga representeras af några ur hvarje familj.

En behaglig stämning af frid och glädje hvilade öfver alla festligheterna, som började med sång i arla morgonstund, uppvakningar af kontorspersonalen m. fl. och sedan fortsattes, tills dagen slocknat.

*

UNG KONST. Ett litet antal af våra yngre konstnärer har sedan någon tid tillbaka arrangerat en höstutställning af sina alster i Konstföreningens



FRÅN »DE YNGRE KONSTNÄRERNAS UTSTÄLLNING». EN SLOCKNAD FYR; OLJEMÅLNING AF ARTUR BIANCHINI.

lokal vid Västra Trädgårdsgatan. Den lilla fangens banerföreläsare är hr *Artur Bianchini*, hvilken bidrager med ett tiotal dukar, nästan alla karaktäristiska för hans ljusålkande och färgglada palett.

»I utkanten» är namnet på en af hans representativa dukar; den återgifver några kvarter af Katarina församling på Söder med kyrkans kupol höjande sig öfver taken. En bländande sol belyser huskomplexens gaffar och fasader, medan förgrunden ligger i skugga.

Af stor stämmingsrikedom är samme konstnär »En sloknad fyr», där det mörka åldriga tornet reser sig öfver den i blåsvart skugga liggande ljungheden och skarpt aftecknar sig mot en klarblå aftonhimmel. Denna duk är här afbildad.

Inom porträttmåleriet möta vi hr *Gustaf Lagerströms* rätt individuella dukar, af hvilka »Kamratlag» samt porträttet af konstnären A. Gerle äro goda prof på en sund och effektfri människoframställning.

Hr *Nabot Törnros* utställer äfven några porträtt, omsorgsfullt studerade och kännetecknade af en viss kärft teknik.

Bland de öfriga bidragande artisterna märkas hr *Bengt Hedberg*, som har ett par landskapsmålningar, gifna med mycken koloristisk kraft, hr *Kjell Kolthoff* och *Arthur Sjögren* samt fröknarna *Harriet Sundström* och *Ebba von Koch*.

Nekas kan ej, att en och annan duk icke håller det konstnärliga måttet så som man skulle önska det, men i det stora hela har den lilla samlingen fläkt öfver sig och vittnar om, att den unga artistkaran besitter både talang och energi.

*

EN MINNESSTEN affäcktes härom dagen på den nitiska folkskolevännen brukspatron Hjalmar Petres graf å Lindhagens kulle å Nya Kyrkogården i närvaro af universitetskanslern Gilljam, öfverhufvudmästare Ankarecrona, generaldirektör Wieselgren, landshöfdingen greve Hamilton, kanslirådet Lyttkens, f. d. kanslirådet Kastman, folkskoleinspektören dr Bergman, representanter för Gäfveborgs läns folkskollärarkår och från Gästrik-Hälsinge nation i Uppsala, den affidnes maka och andra närmare anförvanter samt många flera.

Den öfver tre meter höga minnesvården är af ohuggen granit. Å densamma läses följande inskription:

»Herren är min herde; mig skall intet fattas.

HJALMAR PETRE,

född den 30/10 1832, död den 2/10 1898.

Vården, bruten i hembygden, restes af Gäfveborgs folkskollärarkår och andra folkbildningens vänner.»

*

SOFAHEMMETS KAPELL invigdes sistlidne söndag högtidligen medels gudstjänst, förrättad af f. d. professor W. Rudin. Närvarande voro bland andra konungen, drottningen, prinsessan Ingeborg, änkehertiginnan af Dalarna samt prinsen och prinsessan Bernadotte.

Kapellet, som tillkommit på grund af enskilda gåfvor till Sofiahemmet, rymmer i allt 150 personer, däraf 100 nere i kyrkan och 50 på läktaren, och är sålunda icke afsedd för andra än styrelsen, pensionärer och personal. Bland det lilla kapellets prydnader märkes framme vid altaret en kopia af Thorvaldsens Kristus. Orgeln utgör en gåfva af konungen.

*

STOCKHOLMS FÖRENADE Fruntimmerssällskap, det enda ordenssällskap af uteslutande kvinnliga medlemmar, som f. n. existerar i vårt land, firade för några dagar sedan sitt 25-årsjubileum med en angenäm fest å restaurant National. Deltagarnes antal uppgick till mellan två och tre hundra personer.

Efter att en manskör afsjungit »Vårt land», besteg stormästarens fru Clara Sundgren, talarestolen. I sitt anförande erinrade hon om, huru sällskapet för 25 år sedan stiftades af några kvinnor ur arbetsklassen till ömsesidig hjälp och understöd vid sjukdom och död samt dessutom till medlemmarnas förströelse. Talet slöt med en välgångsönskan för sällskapet och beledsagades med fanfarer.

Sekreteraren, fröken Caroline Österman, afgaf därefter följande kortfattade berättelse öfver sällskapets verksamhet:

Ordenssällskapet stiftades den 1 november 1876. Tillträde lämnades hvarje välfredad kvinna, som fyllt 15 år. Till dess medlemsantalet nått siffran 100 var åldersgränsen för inträde i sällskapet oinskränkt, men därefter bestämdes maximialdern till 50 år. Sällskapet gick långsamt, men säkert framåt. Medlemsantalet utgjorde första året 159, nådde år 1891 sin högsta siffra eller 366 och uppgår nu till 193.

För HUSMÖDRAR Obs! Kompositionslinne, Kragar, Manschetter o. Bröst-att beakta! veck. Hvita och kulörta. Ingen tvätt och strykning.

Säljes i alla välsorterade Manufaktur och Hvitvaruaffärer.

Riks 3833. SVENSKA KOMPOSITIONSLINNEFABRIKEN, STOCKH. Allm. 168 93.

Under sin 25-åriga verksamhet har sällskapet i sjukhjälp utbetalat 20,081 kr. 50 öre, i begravningshjälp 6,300 kr. samt i understöd till nödställda sjukhjälpberättigade ledamöter 405 kr., tillsammans 26,786 kr. 50 öre. Sjuk- och begravningskassan inregistrerades år 1898 och har i statsbidrag erhållit 1,002 kr. Sällskapets tillgångar uppgå i närvarande stund till 6,388 kr. 72 öre.



HÄLSOLÄRAN I FLICKSKOLORNA.

Med anledning af den af »Helena» skrifna uppsatsen i nr 42 af Idun vill jag härmed upplysa om, att en dylik bok för lärarinnor och mödrar, som »Helena» önskar skulle utgifvas, redan finnes. Den bär titeln »Kvinnohygien», är författad af doktor Karolina Widerström och finns i bokhandeln; pris 1 kr.

Yttermera begagnar jag tillfället att omtala, att det föredrag af nämnda kvinnliga läkare, som gifvit anledning till meningsutbytet i Iduns spalter, nu och finnes tillgängligt i bokhandeln under titel: »Om utsträckningen af ämnet hälsolära vid våra flickskolor». Pris 10 öre.

LÄRARINNA.

*

Ett annat förträffligt arbete inom samma område är *Kort sundhetslära för kvinnor* af professor *Fr. Howitz*, som i svensk bemyndigad öfversättning utgifvits i bokhandeln på Hugo Gebers förlag och betingar ett pris af kr. 1,50. Professor Howitz i Köpenhamn, som räknas till Skandinavien förnämsta läkare i kvinnliga sjukdomar, har i detta arbete velat lämna en större allmänhet tillfälle att draga nytta af den rika erfarenhet han gjort under sin 30-åriga verksamhet som gynaekolog, och hans namn är förvisso en fullgod borgen för värdet af de råd han gifver.



KUNGL. TEATERN. Säsongsens första symfonikoncert inleddes med Joseph Haydns idylliska och klangfagra Oxfordsymfoni. Den enkla skönheten hos den Haydniska sångmön upphör aldrig att tilltala, ehuru det ej kan bestridas att åhöraren ibland trötts något af dessa ständigt klara harmonier och dessa lekande motiv, hvilkas djup pejlars lika lätt som man når botten i ett vattenglas.

Symfonien fick ett förträffligt utförande, något som i än högre grad bereddades Richard Strauss' märkliga orkesterdikt »Till Eulenspiegels lustige Streiche», en bedärande komposition af en osedvanlig orkesterprakt och fylld af sprakande lif och glädje.

Arian ur Mozarts »Titus», utförd af fröken *Hulting*, gick ganska spårlost, hvaremot Beethovens Symfoni i D-dur nr 2, som afslöt programmet, genom sin ädla kraft och skönhet naturligtvis fann den varmaste resonnans hos en publik, som bort vara fulltaligare.

SVENSKA TEATERN. Vår inhemska dramatiska produktion har visserligen under de senare åren tagit ett glädjande uppsving från det nästan fullständiga lägervall, som tidigare rådde på detta område, men ett nytt svenskt originalstycke på en af våra förnämligare scener är i hvarje händelse fortfarande ett événement som icke så ofta återkommer under säsongen, att det icke skulle följas af en alldeles särskild intressespanning från publikens sida. När det så därtill — säsom nu vid framförandet af *Karl Erik Forsslunds* sagspel »Det otrologaste» — rör sig om en debut inom det dramatiska facket af en ung författare, som redan gjort sig fördelaktigt bemärkt inom andra vittra grenar, är den stämning af gladt högtidlig förväntan, som härskade vid den senaste premiären å Svenska teatern, lätt förklarlig. Ty vär måste dock, så godt först som sist och kanske helst, så godt kortast möjligt, nu här till historiens omutliga protokoll antecknas, att dessa glada förhoppningar icke fullt inlöstes. »Det otrologaste» saknade allt för mycket den verkliga inre

HYLIN'S Lanolin-Glycerin-Tvål

i stänger.

Mild och välgörande för huden.

Hyllin & Co:s F. A. B.
Stockholm.

mening, utan hvilken ett sagospel så lätt faller sönder i ett antal hvar för sig mer eller mindre effektfulla utstyrseltableåer utan nödvändigt sammanhang, och flere partier af verklig lyrisk fägring till trots vanställdes dessutom dialogen af en del ungdomliga smaklösheter och krystadt vitzmakeri. Framgången blef därför ej den afsedda, ehuru väl den stämmingsfulla musiken af Andreas Hallén, det goda utförandet och den vackra uppsättningen gjorde hvad de kunde att befördra den.

Bland de förnämligare rollnehafvarne må med erkännande nämnas hr *de Wahl* som den lycklige urmakarsvennen, hvilken genom sin underbara klocka till sist lyckas förvärva »riket och prinsessans hand», den unga fröken *Sternvall*, hvilken utvecklade ett naivt och täckt behag i Majs flickroll, fröken *Gottschalk* som den strålande prinsessan, hr *Eliason* som hofnarren och hr *G. Ranft* som sagans »stygge buse» Stora Bu. Vår teaterfotografers kamera har i dagens nummer återgifvit ett par af huvudskena: andra tablån i det ögonblick, då prinsessan på slottets altan stiger fram för allt folket på torget, och den femte tablån i slottssalen med Sven Tros underbara ur i bakgrunden med de framför detsamma grupperade mekaniska figurerna, som ur klockans inre träda fram och tillkännage de olika timmarne.

GATHE BACKER-GRÖNDAHLS konsert, som ägde rum i Musikaliska Akademien, visade änyo, att den veka, sentimentala tonkonsten har stora sympatier hos hufvudstadens publik. Ett fulltaligt auditorium och varma bifallsyttringar bekräftade detta.

Och det kan ej nekas, att fru Backer-Gröndahls musikaliska omklädnad af nordiska och tyska diktares vers ofta nog träffar det centrala i diktens stämning, äfven om känslan kunde vara djupare och idéerna mera pregnanta.

Fru *Dagmar Möller* föredrog programmets olika sångnummer med den smidiga och ciselerade konst, som hon i egenskap af vårt lands främsta romansångerska numera gjort till sin personliga egendom.

SVEN SCHOLANDER — ja, hvem skulle få fullt hus, om ej han! Så var naturligtvis också fallet på hans soaré i Vetenskapsakademiens hörsal i måndags. Och vare sig han som Sven i Luthagen föredrog sina egna kompositioner till text af Sehlstedt och Fröding eller gamla förgätna, men ypperliga svenska folkvisor, eller han tolkade Bellman, kunde han redan på förhand vara säker på det mest entusiastiska bifall. Det är också länge sedan hr. S. gaf en soaré i hufvudstaden. Till följd af en halsåkomma har den framstående konstnären ej låtit höra sig på ett par år. Men så lät hans röst nu och utvilad. Bifallet var som sagdt synnerligen lifligt, och flere extranummer förekommo.

HRR MARTEAU OCH RISLER ha under den gångna veckan med sin nobla konst samlat ännu ett par, tre fulla hus i Musikaliska Akademiens stora sal. De värdefulla programmen, med de klassiska stödjepelarne Bach och Beethoven som bärande bland modernare nummer af Saint-Saëns, Wieniawski, Wilhelmj m. fl., ha gifvit de utförande rika tillfällen att manifesteras sitt gedigna konstnärskap, och publikens tacksamhet har varit lika entusiastisk som välförtjänt.

SKANDINAVIENS ERKÄNDT FÖRNÄMSTA MODEBLAD ÄR IDUNS MODETIDNING, som för helt år kostar endast 5 kr. för planschupplagan, 3 kr. för den vanliga upplagan.

OBS! Svenskt fabrikat! Garanteradt gifvria enl. Prof. Carl Th. Mörners analys.

En Kompositionslinnekrage varar i åratel och kostar blott 1:50. Under samma tid åtgår minst 1 duss. kragar som med tvätt och strykning kostar lägst 20 kronor. Jämförande resultat af veck och manchetter.

HENRIK GAHNS MANULIN,

ny glycerinpasta för hudens skydd och vård
i tuben å 50 öre st.

Säljes hos Louise Blomberg, Vesterlånggatan 39; C. F. Dufva, Drottninggatan 41; Elin Edlund, Drottninggatan 63; Fanny Gelin, Malm-torgsgatan 5; Selma Hägglund, Hamngatan 38; Ant. V. Nörding, Biblioteksgatan 11, m. fl. parfym- & tvålbodas.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI
I UPSALA.

(Föreståndarinna: fröken Ida Norrby.)

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 10-16 NOV. 1901.

Söndag: Svartsoppa; stekt gäs med äppelmos och katrinplommon; äppeloufflé med grädde.

Måndag: Boeuf a la Mode; rabarbersoppa.

Tisdag: Ragu på gäs; mandelpudding.

Onsdag: Soppa med blomkål; anjovispudding med ärter.

Torsdag: Soppa på fårhals; tunna pannkakor med sylt.

Freitag: Köttbullar med bruna böror; äppelsoppa.

Lördag: Kokt fläskkorf med rotmos; hafresoppa med katrinplommon.

RECEPT:

Svartsoppa (f. 6 pers.). Kråset och blodet af 1 gäs (1 3-dels lit.), 2

msk. hv.-mjöl, 2 hg. katrinplommon, 1 hg. torkade äpplen, 2 lit. vatten, socker, salt, peppar, ingefära, nejlikor (ättika), portvin eller madeira.

Beredning: Hals, vingor och fötter afhuggas, skällas och sköljas. Innanmätet urtages; muskelmagen och hjärtat sköljas väl, sönderskäras och läggas tillika med det öfriga gäskråset och kryddorna i en kastrull med kallt vatten och få koka med slutet lock. Då köttet är mört, tages det upp, och spadet silas samt skummas väl. I ett annat kärl kokas de förut sköljda äppelena i vatten och litet socker. Blodet silas, får en stark vispning, och tillsättes med hvetemjöllet. 2 lit. af buljongen, i hvilken kråset kokat, sättes på elden. Då den kokar, tillsättes blodet under stark vispning, som fortsättes, tills soppan fått ett godt uppkok. Då ilägges allt gäskråset, den kokta frukten samt litet socker, salt och ättika efter smak. Sist afsmakas soppan med portvin eller madeira.

Stekt gäs. En stor, ung, göddgäs, 1 citron, 2 hg. katrinplommon, 2 lit. färska eller 3 hg. torkade äpplen, 2 små msk. salt, 1 o. 1 half msk. mjöl, 1 o. 1 half lit. buljong eller vatten.

Beredning: Gåsen öppnas och urtages, sköljes väl och aftorkas med en duk samt gnides in- och utvändigt med citronen; litet salt strös inuti. Gåsen fylls med de sköljda äppelena och katrinplommonen, hvarefter den hopsys nätt, och lären fästas väl utefter sidorna. Den lägges på en långpanna och insättes i ugn att långsamt brynas under flitig påösning med det fett, som bildas. Då gåsen är väl brynt, påspädes den kokande vätskan och den får färdigsteka under 3-4 tim., hvarunder den öfveröses hvar tionde minut.

Göteborgs Kexfabriks Ett-öres Smörgåskex

Strax innan gåsen skall serveras, beströs den med salt och mjöl, öfveröses med såsen och insättes åter i ugnen några minuter. Gåsen serveras med sin egen sky, sedan man väl afskummat allt fett. Den skäres och upplägges återhel på serveringsfatet samt garneras med äppelna och katrinplommona.

Mandelpudding (f. 6 pers.). 5 ägg, 2 o. 1 half del. grädde, 2 msk. socker, 100 gr. sötmandel, 4-5 st. bittermandlar, skalet af 1 4-dels citron, 1 half msk. potatismjöl.

Till glaserung af formen: 1 o. 1 half kkp. socker, 2 msk. kokande vatten.

Beredning: Sockret smältes i en tackjärnspanna samt tillsättes med det kokande vattnet och härmed glaseras en bleckform. Äggulorna, grädden och sockret vispas i en kastrull öfver elden, tills blandningen börjar sjuda och tjockna. Kastrullen lyftes då af elden, men vispningen fortsättes, tills massan kallnat. Då iröres den skällade och rifna mandeln, citronskalet och potatismjöllet till sist nedskäras de till hårdt skum slagna äggvitorna. Massan hälls i den glaserade formen och gräddas i vattenbad i ugn 1 half tim. Puddingen uppstjälpes, då den kallnat.

Soppa med blomkål (f. 6 pers.). 1 stort blomkålshufvud, 1 half lit. vatten, 1 tsk. salt, 1 msk. smör, 1 o. 1 half msk. mjöl, 2 lit. buljong, salt, peppar (socker).

Beredning: Blomkålen rensas, sköljes och lägges i det kokande vattnet, tillsatt med saltet och får koka mjuk, hvarefter den upplägges på sikt att afrinna. Kålspadet tlvratages. Smör o. mjöl sammanfråsas, kålspadet och buljongen tillsätts, och soppan får koka 10 min. Den sönderdelade blomkålen ilägges, och soppan afsmakas samt serveras med rostadt bröd eller ostsmögåsör.

Anjovispudding (f. 6 pers.). 3 msk. smör, 1 o. 1 half kkp. stötta skorpor, 15 anjovisar, 3 ägg, 1 lit. mjölk. Till formen: 1 half msk. smör.

Beredning: Smöret skiras och blandas med de stötta skorporna; anjovisarna rensas, urbenas, hackas fint och iröres. Äggen vispas med sockret och nedröres. Mjölken uppkokas och slås het på massan, som därefter omröres och hälls i smord bleckform samt gräddas i ugn omkr. 1 half tim. Puddingen serveras med ärter.

Anm.: Massan kan ock gräddas i små pastejformar och serveras då som smörgåsrätt.

Soppa på fårhals (f. 6 pers.). 3 msk. korngryn, 1 purjolök, 3 fjärdedels kgr. fårhals, 2 msk. smör, 3 lit. vatten, 1 msk. salt, 6 potatisar.

Beredning: Grynen sköljas väl, purjolöken ansas och skäres i strimlor. Köttet sköljes, torkas med en duk och skäres i bitar, hvilka brynas i smöret. Det kalla vattnet påhälls, soppan får koka upp och skummas väl. Grynen, löken samt saltet tillsättes och soppan får koka omkr. 3 tim. Potatisen sköljes, skalas, skäres i skivvor och nedlägges i soppan 1 half tim., in-

FREJA-MAGASINET

C. E. LAGERSTRÖM
Specialaffär för Damartiklar
STOCKHOLM.
FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.
18 GÖTGATAN 18.
29 DROTTNINGGATAN 29.
KONTOR och LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.

nan den är färdig. Köttet serveras i soppan.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinna öger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

TVÅ PLÅGOR. 1) Absolut säkert — nej! 2) Ja; denna åkomma är ej särdeles ovanlig. 3) Om, såsom oftast är händelsen, orsaken är att söka i någon rubbing i mage eller tarmar, så bör denna naturligtvis på ett eller annat sätt undanröjas. Lokala medel hjälpa ej alls, och intet annat är att göra än att flitigt begagna något antiseptiskt munvatten. 4) Denna katarr beror sannolikt på blodbrist. 5) Sköljningar med ljumt vatten och allmänbehandling. Jämför svaret till Bertha L—s 2) i n:r 7. 6) Ja. 7) Nej, om det ej trötter för mycket.

A. L. W. Se svar till Bertha L—s 2) i n:r 7. Så vidt möjligt brunns(bad-)kur om somrarna.

FÖRTVIPLAD. Se svar till Lilla syster i n:r 4. — Fett el. dyl. bör ni naturligtvis icke begagna; det ökar naturligtvis blott det redan förut abnorma fettet i huden. Om ytterligare ett eller annat år torde ni nog vara fri eller så godt som fri från detta obehag.

MAGDA ÖRNER. Sannolikt underlivslidande, hvarför det är önskvärdt, att

Begär mönster af våra nyheter i svart, hvitt och kulört från 90 öre till 13 kronor pr meter.

Specialitet: Sidentyger för sällskaps-, brud-, bal- och promenadtoaletter och till blusar, foder etc.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bo-staden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).

Siden-Export.

Köp Schweizer-Siden!

Hos hrr bokhandl. samt våra enskilda kommissionärer har utkommit och finnes att tillgå:

Boken om Stockholm,

hvaraf 21 häften föreligga färdiga. Arbetet beräknas utkomma fullständigt i januari 1902 med ca 30 häften å 25 öre. Ett 20-tal författare hafva medverkat samt ett stort antal af våra bästa konstnärer. Omkring 400 illustrationer komma att pryda detta verkligt gedigna arbete.

Ingen, som önskar en god bok, bör försumma tillfället att prenumerera på densamma.

Kommissionärer antagas på alla platser.

Tillskrif förläggarna
NILSSON & BERGLING,
Drottninggatan 30, Stockholm.

Radhes

Hushållsanjovis

alltjämt öofverträffad, rekommenderas åt kännare af verkligt god och fin anjovis. En delikatess är äfven

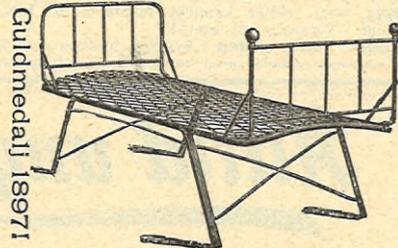
Fyrtornets Kaviar.

Fyrtornets Konserver
af alla slag rekommenderas.

Väfbok för nybörjare

(Se Litteraturafd. Idun n:r 39 för i år!)

säljes å kr. 1: 25 hos Hrr Bokh. Nordin och Högberg, Gefle, samt för återförsäljare direkt hos utgifvaren, fröken Augusta Söderberg, Gefle.



3,000 st. realiseras!

REX är den för sitt pris bästa järnsäng som finnes. Lätt och stark med ram af 25 mm. stålör och med botten af fjädrande ståltrådsflätning och spiraler. Storlek 190x75 cm. Erbjuder bekväm bädd. Kräver ringa sängkläder. Hopfallbar. Synnerligen lämplig för sommarställen, gästtrum, hoteller, badorter, som domestiksäng etc. — Sändes fraktfritt till hvarje direkt järnvägs- eller ångbåsstation i Sverige mot förut insänd likvid.

Priset för Rex 1 (som illustr.) Kr. 16.50.

> > Rex 2 (utan messingsornament och med lägre gafflar, eljest lika). > 13.—.

Återtages, om ej till belåtenhet.

Stockholms Järnmöbelfabrik, Stockholm.

Guldmedalj i Gefle 1901

för

utmärkt grafisk konst

(illustrationstryck, litografi och kemigrafiska reproduktioner)

tillerkändes

IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI

Erik Plate & Co:s, Göteborg,

Skosvärta

för Box Calf.

är öofverträffad.

Pris Kr. 7,50 pr dussin.

Återförsäljare antagas.

Alice Guillod gifver lektioner,
13 Torstensons-
gatan, 3 tr., förmiddagar. Telefon Öster-
malm 3408.

Ärade Damer!

Glömmen ej att våra äkta
Java Kaffeblandningar

äro i ärom och styrka öofverträffade.

Plantage
Kaffebränneriet

20 Humlegårdsgatan 20

Telefoner: Allm 5441 & Riks 3568.

Ni får det grati... 500 presenter, däribland Orgel, Byrå, Damguldur, Oljemålning, Ljuskröna, Kostym- och Klädningsstyger, Regulator-ur m. m., m. m. bortgifvas af **John Fröberg**, Finspong. Agenter för försäljning af Visitkort, Stämpelar, Korta varor m. m. antagas. Illustr. prisk. gratis, ej franko.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

ni snarast möjligt får tillfälle att rådfråga lämplig läkare, helst specialist.
ANNA 19 ÅR. 1) Tag hvar annan vecka en sats af följande mixtur: brom-natrium 30 gram, Valerjansinfusion 300 gram; däraf en matsked under middagen, en matsked under kvällsmåltiden, och en, när ni går till sängs. 2) Hett (50-60 grad.) fotbad hvarje kväll. Prottering med kallt vatten hvarje morgon med grundlig torkning (gnidning) efteråt.
HESS. 1) Kronisk tarmkatarr. 2) Se svar till M. B. V. i n:r 3. Jämför angående dieten afven svaret till Tack-sam flicka i n:r 3. 3) Ja, det är ju ganska troligt.
30, 1901. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. »Osvikliga» medel torde det öfver hufvud taget vara ondt om. Det är själfva orsakens botbarhet eller icke botbarhet, som afgör resultatet.
A. H. 1) I Stockholm d:r A. Afzelius, M. Möller, E. Sederholm m. fl. 2) Torde ej vara särdeles verksamt. För öf-rigt behöfva de flesta fall afven inre be-handling.
D:r -d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinna öger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af lösekröten. Åro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 680. Kan ej någon uppfinning göras, så att vid maskinsöm spolningen undvekas, och att rullarne kunna användas direkt? Det kommer att spara mycken tid, för att ej tala om förargelsen öfver att »undertråden är slut igen» — ty som vi veta äro spolarne ganska små.
Observator.

N:r 681. Finnes något bra och oskadligt medel, att smänigom få rödaktigt hår att antaga mörkare eller ljusare färg? Är champorering nyttigt för håret?
Ny prenumerant.

N:r 682. Vill någon uppge tillförlitliga firmor för plakat- och prästeckningar inom Sverige?
Kastor.

N:r 683. Vill någon blomstervän godhetsfullt upplysa mig om, huru man bör förfara med lekar af »Colchicum autumnale» (T.dlösa), sedan dessa blommat ut?
Finska.

N:r 684. Hur skall jag få Cameliakapslar att gå? Hvilken årstid böra de sättas.
Blomstervän.

N:r 685. Kan någon säga, hvart jag skall vända mig för att få ett urblekt schaggmöbeltyg omfärgadt? Har dessutom en sidenklädnad, diverse dukar och skinn, som jag önskar få kemiskt tvättade.
Oerfaren husmoder.

N:r 686. Finnes någon, som kan beskrifva för undertecknad några patienter eller hänvisa till någon billigare bok, där sådana finnas beskrifna?
O.

N:r 687. Finnes någon kurs i Stockholm, där undervisning i matlagning meddelas yngre fruar? Huru många timmar af dagen fordras där?
Emy.

N:r 688. Skulle någon vilja upplysa



undertecknad om, hur snart man kan våga hoppas, att ny posteleverkurs, till hvilken afven kvinnliga elever äga tillträde, kommer att anordnas? Männe under loppet af nästa år? Har den, som redan en gång förut sökt, företräde? Är af postmästare utfärdadt tjänstgöringsbetyg erforderligt? Och hur i så fall erhålla sådant?
En, som icke kom in.

N:r 689. Finnes någon som försökt hårborttagningsmedlet »Pate Epilatoire» och kan underrätta om dess menliga eller välgörande inverkan? Vore afven önskvärdt få veta priset.
Systrarna.

N:r 690. Hvar får man inlämna fina prydnadsartiklar (fönsterskärmar, lampmattor m. m.) målade i olja, till försäljning?
Thora.

N:r 691. Hvar kan man bäst och grundligast få lära tillskärning af damkläder?
Prenumerant.

N:r 692. Kan någon säga mig ett säkert botemedel mot kylkaölar?
Soumalainen.

N:r 693. Sedan ett år har jag haft en stygg giktknöl på en lillfingerled, och nu tyckes det, som om afven de andra fingerlederna börja angripas. Skulle någon vilja vara god och upplysa om någon säker bot finnes här för?
Vilma.

N:r 694. Vill någon säga hvar man kan få genomgå kurs i monogram- och

mönsterritning. Huru lång är kursen? Och hvad kostar den?
Anna.

N:r 695. I Iduns hjälpredda för 1896 eller 1897 skall ha förekommit ett recept på »Seegens mandelbröd» för sockersjuka. Skulle någon vilja gifva mig detta.
En orolig fru.

N:r 696. Kan en hvit fjäderboa färgas, och hvart skall den i så fall sändas? Hvad kostar det?
Pricken.

N:r 697. Männe någon kan gifva ett godt råd för botande af svårare sorts astma? Svår andnöd vid minsta ansträngning, värk i bröstet m. m. Af läkare ordinerad Jämtlandsresa, men af ekonomiska skäl hindrad att företaga en dylik.
Fenasetin.

N:r 698. Huru beredes kumys (en mjölkdryck), och hvarifrån erhålla det härtill nödiga materialet?
E. M.-g.

N:r 699. Finns något medel mot svaga, rödkantade ögon?
Bettan.

N:r 700. Huru mycket äro frimärken af fyra skill. B:so värda?
Postis.

N:r 701. Männe någon kan gifva något råd för botande af kronisk nässelfeber?
Serpentijn.

N:r 702. Jag är gift, 29 år gammal och har 2 barn. Är det någon idé att taga en lifförsäkring? Min man lever, men är 8 år äldre?
B. L. E.

N:r 703. Förra sommaren stod i flere tidningar taladt om »Gustaf den III:s revolutionsring» och i någon tidning fanns den afven afbildad. I min ägo finnes det också en sådan ring. Den ringen jag har, består af G och kunglig krona på blå emalj samt inskriptionen d. 19 aug. 1772. Skulle vara roligt få höra om någon mera af Iduns läsare har »tjusarkonungens» ring eller har reda på, huru många sådana det finnes i Sverige, och hvad de äro värda?
Pricken.

N:r 704. Hvar i Stockholm finnes utbildningsanstalter för lärarinnor vid idiotiem? Huru stora kunskaper fordras? Huru lång är kursen, och hvad kostar den? Hvart skall man vända sig för vidare upplysningar?
Bekymrad.



Eau de Cologne

(blå och gul etikett). Den är den äkta, starkaste, varaktigaste, mest uppriskande och stärkande. Försäljes af alla välsorterade parfymbhandlare.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinna uppmanas lyftigt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angives alltid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinna, som under årets lopp tillfylltstgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmaning att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Förden skull öfver en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

MELLINS FOOD är berämningen på ett preparat, som utgör ett synnerligen omtyckt näringsmedel för barn och sjuklingar. Detta preparat har nu kommit till användning öfver snart sagdt hela världen, hvilket detsamma och synes för tjäna på grund af den stora omsorg — vitsordad af flere läkare, bland andra professorn vid Karolinska institutet, greve K. Mörner — hvarmed beredningen utföres. Här i Sverige är det hr Axel Lemstrand i Gäfle som inuchar general-agenturen för Mellins Food.

N:r 600. I den täcka orten Godesberg vid Rheu. 1 half timme söder om Bonn, (kallad »die Perle des Rheins») kan god inackordering fås hos en änkefru med tre vuxna döttrar, adress: Frau Haasen, 24 Bochstrasse, Godesberg a. Rh. Pris ungefär 3:50 a 4 Mk per dag, tror jag, eller efter öfverenskommelse. Vänliga människor göra sig, om så önskas, möda att lära er sitt språk. Sund trakt,

Tandläkare Osc. Bohrn,
72 Drottninggatan 72.
Artificiella tänder. Plombering etc Smärtilförtagande medel vid operationer. Hvardagar 10-3; Helgdagar 10-11. Allm. Tel. 48 73.

Tandläkare TOM von HALL,
Biblioteksgatan 12, 1.
Hvard 10-2 5-6. Helgd. 10-12. Allm. tel 58 48. Rkst. 60 6f

Tandläkare John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17. Allm tel. 130 57. Hörnet af Sturegatan och Karlavägen.

Tandläkare Emelie Larsson,
Regeringsgatan 37, 2 tr.
Rådfrågningstid 9-10, 1-2. Allm t. 16305

Tandläkare Sjögquist
6 Sturegatan 6, Stockholm.

Tandläkare G. W. Widfond
Drottningg. 74.
Artific. tänder fr. 2 kr. st., plombering m. m. Rikstel 754.

MIN nästa (ettåriga) kurs för damer i massage och sjukgymnastik börjar 1 okt. N:r 29 Regeringsgatan. Närmare genom prospekt. Ständig adress Saltejsbadet.
D:r Emil Kleen.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Kursen är 2-årig med början 1 okt. Upplysningar och prospekt genom doktor J. Arvedson, Stockholm

Ljusbad,
Massage & Vattenbehandling, Ansiktsmassage — Manicure. D:r Metzgers metod. — Elever mottagas **Fru Emelie Hagelthorn.**
Tel. Brunkeb. 784. Biblioteksgatan 12.

Silfver
svenskt kontrolleradt, för bosättning, hedersgåfvor och lysningspresenter. Största urval, billigast hos **K. ANDERSON,** Hofjuvelerare, i Jakobstorg 1. STOCKHOLM.

Doktor O. Wides Kurs
i Massage, Sjuk- & Frisk-Gymnastik motsvarande Gymn. Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Upplysningar och prospekt genom Doktor O. Wide, Stockholm.

Från London
är nu inkommet ovanligt vackra säsongnyheter i tyger till promenaddräkter och kappor. **Brander & Co,** Sturegatan n:r 24.

Hur skall man med liten kostnad och ringa risk få stor inkomst? Därom gifves gratis avvisning till en hvar som sänder svar märkt »Försök en gång» under adr.: **S. Guwæll Annonshyrå** Sockblmf v. b.

Köp ej filtade klädningsstyger, innan Ni begärt provver från **A. W. Bergqvists Yllefabrik, Askersund.**

Foulard-Siden-Robe kr. 12: 60</

Örebro Ett-öres Tebröd rekommenderas.

badort på sommaren, goda möjligheter till studier i universitetsstaden Bonn. Kosmopolit.

N:r 601. Begär ett prospekt af fru Jeanne Daulte, Les Chrysanthes, Lausanne, Suisse.

En utmärkt god och jämförelsevis billig flickpension finnes i staden Claren, vid stranden af den härliga Genève-sjön. Vidare upplysningar lämnas af underbeträdd, som personligen känner föreståndarinnan, fröken A. Berg, Flickskolan, Trelleborg.

N:r 602. Ni bör hafva till hands pulver af antipyryn eller, ännu bättre, antifebrin. 3 pulver intagas dagligen. Svetteingen befordras genom drickandet af fläderete.

N:r 605. Priset å en s. k. rundstickningsmaskin är 160 till 225 kr. De mest begagnade af dessa maskiner äro de med 84 eller 96 nålar i cylindern, och kosta dessa omkring 190 kr.

Insänd adress och porto till Iduns redaktion.

N:r 609. Vänd er till Fredrika Bremerförbundet i Stockholm. Agenter i London finnas ju ok. Tänk ej på barnfrökenplats, såvida ni ej talar fransyska eller tyska. Morning Post, Strand, London, är bästa tidningen för dylika annonser.

The Church Times är en bra tidning för eder annons. Det fordras mycket goda referenser för att vinna inträde i en fin familj, och om ni önskar lära

språket, måste ni ha en plats, där ni ej är tillisamma-s med jungfrurna, emedan de tala dåligt. Vidare upplysningar lämnas, om ni tillskrifver G. O. Oranienhof, Woodhall, Spa Lincs, England.

N:r 610. Det antages, att Gustaf III vid sitt fastställande af antalet medlemmar i Svenska Akademien låtit leda sig af väljudet i aderton samt möjligen också däraf, att detta tal utgör förbudlingen af nio — musernas siffror.

N:r 612. I Stockholm finnas några skickliga specialister i örönsjukdomar, t. ex. prof. Cederschiöld (5 Engelbrekts-gatan), d:r Häkansson (8 Hamngatan), d:r Setterblad (18 Birger Jarlsgatan).

N:r 613. Musiklära: Richter, Harmonilära; D. s., Uppgiftsbok till Richters harmonilära; Lindgren, Musikaliska studier; Bystöm, Almän musiklära. — Verslära: Alexandersson, Grekisk metrik; Kræmer, Svensk metrik; Bergstrand, Grunderna för versskrifning.

N:r 614. Köp i bokhandeln O. W. Mellin, »Lärobok i förenklad snabbskrift», Nordin & Josephsson, i distribution.

Äsikterna äro delade om, hvilket system är lättast att lära. Jag och många med mig ha funnit Gabelsbergers system lättast. Det är ock mest användt i Tyskland. Enkel, kortfattad lärobok, utgifven af Sleinpers redaktion, kan erhållas från bankdirektör Carl Kventer, Vestervik. Pris 1 krona.

N:r 616. R. Törneblad, latinsk elementarbok, G. R. Rabe, grekisk elementargrammatik, grekisk formlära för nybegynnare; F. Jacobs, grekisk läsebok för nybegynnare.

N:r 618. Köp i bokhandeln »Nationaldräkter i färgers (kabinettsformat). 2 delar.

N:r 619. En lättfattlig och fullt tillförlitlig trädgårdsbok finnes utgifven af Erik Lindgren. Den innehåller

Stomatol- * * * *

* * * Tandpulver,

Stomatol- ~ ~ ~

~ ~ ~ Tandpasta,

Äga förmåga att rena tänderna samt bevara deras blanka naturliga utseende utan att angripa emaljen.

H. M:t Konungens Hofleverantör.

ler allt, hvad man behöfver veta för skötandet af en trädgård, äfvensom råd och anvisningar vid växtodling i boningsrum. Boken, som blifvit belönad med kungl. Landtbruksakademins större silfvermedalj, är rikt illustrerad och har utgått i många upplagor. Priset är endast 1:50 kr.

En praktisk handbok är Daniel Müllers »Trädgårdsskötsel». Boken omfattar 3 delar och lämnar fullständiga anvisningar i frukt- och köksväxtodling, blomsterskötsel i växthus och boningsrum m. m. Hvarje del säljes särskildt.

N:r 620. Lämplig diet och bad bidraga mest till hudens stärkande. Alla hettande rätter och drycker måste undvikas.

N:r 621. Se mitt svar n:r 618.

Kvin har föga antiscipisk verkan och användes förr, men passar ej alls er hud. Ni borde låta behandla er med massage af någon verkligt kompetent. En god ansiktsmassage förnyrar utseendet samt verkar indirekt förskönande och framför allt stärkande på huden.

N:r 622. Man sammanrör lika delar sirap och fosforde, och massan utbredes på små fat eller assjetter, som utställas på de ställen, där insekterna upphålla sig.

Om Carls uppger adress till fru Lina Westergren, Falun, så erhålles den önskade upplysningen.

Spruta om kvällen med en vanlig insektspruta in kejsargrönt i springor på väggar och bord. Men enär medlet är mycket giftigt, måste den största försiktighet iakttagas, samt kökskärl och dylikt väl öfvesköllas. Jag har själf med framgång försökt det. Efter en enda gångs användning försvinna kakkerlackorna för att ej mera återvända.

N:r 623. Någon sådan bok finnes icke. Emellertid torde ni hafva nytta af att studera Hjalmar Nathorst's »Färskötsel».

N:r 629. Försök först och främst att bli fri från er blåskattar. Främst personer, som jag känner, hafva blifvit fullständigt botade härifrån genom att en längre tid förtära linfrö. Man håller om kvällen ett kvarter kokande vatten på en matsked linfrö (köpes helst på apotek emedan de då äro rensade) täcker väl öfver det, och låter det stå till morgonen, då man hastigt dricker både frön och vatten, innan något annat förtärs. Detta bör upprepas hvarje morgon under flere månader. Om ni blott är enersk och ej förtrotts, bli ni säkert fri från den besvärliga åkomman.

För personer, som inte få gå eller röra sig mycket lämpar sig ju sömnerskans eller bokbindarens yrke. Äfven finnes kvinnliga sättare och kontorister.

Är i samma sällnin: som ni! Jag har i flere år haft underlifslidande, för hvilket jag blifvit förbjuden att gå mycket. Tror ni ej, att det vore något för oss att bli småskollariinner? Nog säga många att: »det är det sämsta man kan ta sig för», men jag tror det ej. Jag har vikarierat i skolan och fann arbetet där skänka en fröjd, som uppar mödan. Och från ekonomisk sida sedt — äro ej vi fattiga flickor vana vid försakelser?

N:r 631. Julius Kamke botar stamning. Vet bekanta, som väntat sig till honom och blifvit botade. Hans adress är Bryggaregatan n:r 10, Stockholm.

N:r 633. Norska skriftspråket är egentligen intet annat än det danska, men har på de sista årtiondena börjat att

Äkta Ramie-Underkläder.

Herr-Tröjor, tunna storlek	4	5	6	7
pr styck 2: 50 3: 3: 50 4: —				
Herr-Tröjor, medeltjocka pr styck 3: — 3: 75 4: 50 5: 50				
Herr-Kalsonger, medeltjocka pr par 4: — 4: 50 5: — 5: 50				
Herr-Skjortor, tunna pr styck 4: — 4: 50 5: — 5: 50				
Herr-Skjortor, medeltjocka pr styck 5: — 5: 50 6: — 6: 50				
Lahmans Herr-Tröjor, storlek	4	5	6	7
pr styck 2: 75 3: 3: 50 4: —				
Lahmans Dam-Tröjor, storlek	3	4	5	6
pr styck 1: 20 1: 30 1: 40 1: 50				

Osterlund & Anderson,
4 St. Nygat. 4. 11 Hötorget 11.

något skilja sig från sistnämnda språk, genom användning af åtskilliga för Norge egenomliga glosor och hos somliga författare, t. ex. Björnson, äfven genom annat stafsningssätt för vissa ord (t. ex. vite i st. f. vide, sak i st. f. sag o. s. v.).

TIDSFÖRDRIF

LOGOGRYF.

Hon är ung, hon är käck,
Hon är liflig och täck
Lik den leende vär,
Som med solsenets makt
Tvingar hjärtan att slå
I en gladare takt.
Hennes namn klingar svenskt,
Och i saga och säng
Har ett släkte det hört
Med förtjusning en gång —
Nu jag säger ej mer,
Men om tveksam ni är,
Vill jag sända som hjälp
Ut af småord en här:
Liten tingest af guld
Ej af ungmön förmädd;
Och en badanstalt se'n,
Som är högst å la mode.

Praktiska gångmattor.

Vid Krantorps gård adr. Värmlands Björneborg, försäljas till 65 öre per meter vackra hållbara gångmattor förfärdigade af starkaste cellulosafiber. Sändas mot efterkräft. Försök några meter på prof.

Tidaholms Fantasmöbler,

rikhalt. urval i fornnord. stil. Fullst. rumsmöblemang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster för glödbränn. o. kollorering uppläggas, glödbrännning verkställes. Begär prisuppgifter från Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm. (Försäljningsmag. Beridarehansg. 27, Sthlm.)

Det bästa hvetemjålet



MALMÖ BEST PATENT
Malmö Stora Walsqvam

KNEIPP BADEN

vid Norrköping.
Kurort. Vattenbehandling m. m. Öppen året om.

Undervisning pr korrespondens

i språk och merkantila ämnen. Tu sentals intyg. Begär prospekt och prumerera på tidn. »Korrespondens» (organ för bokför. m. m.) Kostar 70 öre.
Direktör H. S. Hermod, Malmö.

Högsta utmärkelse, Guldmedalj, i Gefle 1901 tillerkändes

C. H. BILLBERG'S Pianofabrik,

— Kongl. Hofleverantör —
GÖTEBORG.
Utmärkta FLYGLAR och PIANINOS.

Hållbaraste

Äro Ryska Galoscher

Petersburgs-fabrikatet

Obs! Röda triangeln med årtalet 1860.
Utan densamma icke äkta ryska fabrikatet.
Partiförsäljare:
Galoschimportbolaget, Stockholm.

I CAROLINA ÖSTEMANS Handarbetsskola,

som är flyttad till **Mäster-Samuelsgatan 24, 1 tr.**, emottagas elever i alla slags Konstsoömnader, Knyppning, Macramé, Stick- och Krokningar, Träsni-deri, Glödrättning, Läderplastik, Glasettsning, Spån- och Bastarbeten m. m. Särskild kurs för barn 1: 50 i mån., 4 timmar i veckan. Prospekt på begäran, äfven i landsorten. Alla slags broderier, märkningar, upprättningar och monteringar utföras på beställning.
Materialier och upprättade arbeten på lager.

Det svenska preparatet Stefanos är bättre och billigare än det i London tillverkade Mellins Food.

Å den hygieniska internationella utställningen i London 1901 tog Stefanos till Sverige högsta pris, Guldmedalj.

Sanningen om näringsmedel för barn.

Vi kunna äfven i Sverige utan svårighet tillverka mjölkpreparat, som för att användas endast behöfva tillsättas med vatten liksom fallet är med »Allenburys Food», men som en dylik mjölk ej blir på långt när så god och lämplig som till ex. Dynamolmjölk, bör man undvika att använda ett preparat likt det förstnämnda, så länge som vi i Sverige hafva tillgång på god och fisk kommjölk. »Allenburys Milkfood» består af ett torrt mjölkpulver — intorkad mjölk, som kan upplösas i vatten, men bör användas endast i land där ko- eller getmjölk icke finnes att tillgå. Dynamol och Stefanos tillsättas vid användningen med frisk kommjölk under det att barnmjölk, som skall beredas af Allenburys Milkfood, endast tillsättes med vatten. Skillnaden mellan Dynamolmjölk, hvilken tillredes af mjölkpreparatet Dynamol och frisk kommjölk, och mjölk beredd af Allenburys Milkfood är således densamma som mellan färskt kött och konsorvevad kött.

Det senare åter man endast i brist på det förra. Se där i korthet skilln den mellan det ulländska preparatet Allenburys Milkfood och det svenska preparatet Dynamol och Stefanos.

Obs! Dynamol kostar endast 6 kronor pr kilo — sål es i 1/2 och 1/4 kilo paket — och är lämpligast för barn under 9 månader på samma gång det billigaste mjölkpreparat som finns i marknaden.

Det andra svenska preparatet benämndt Stefanos är till sin sammansättning likt Mellins Food men med den skillnaden att Stefanos är bättre samt 2 å 3 kr. billigare pr kilo. Stefanos är ock lämpligt för barn redan från födselen, hvilket meddelas dem, som möjligen före råga ett dylikt preparat Allenburys Food n:r 3 öfremot är odugligt för barn under första ha faret och torde redan därför ej kunna jämföras med Dynamol eller Stefanos. Vidare äro ej Dynamol eller Stefanos s: mer än 50 % dyrare, som Herrar Ablgren och Heland i sina annonser oriktigt uppgifva.

Beskrifning r: a) Dynamol och Stefanos sänds gratis och franco från Henrikssons Tekniska Fabrik i Örebro. Guldmedaljen i London 1901.

Det svenska preparatet Stefanos är bättre och billigare än det i London tillverkade Mellins Food.

Sundsvalls Enskilda Bank

2 A Kungsträdgårdsgatan 2 A.
Sparkasseränta 4 proc.

Brages

ränter för delaktiga.
Ingen förvaltnings afgift.
BRAGES Hufvudkontor 12 Kungsträdgårdsg. Stockholm.

EDISON

FLÄKT-MOTORER
BATTERIER
FONOGRAFER och
PROJECTOSCOPE.

Fullst. katalog n:o 14 på begäran
Gem Phonograph Kr. 38.— ny modell.

Standard	76.—
Home	114.—
Spring Motor	190.—
M Electric	228.—
Concert	285.—
Edison Records	1.90
Edison Blanks	— .76
Concert Records	3.80
Concert shaved Blanks	3.25
Projectoscope (röriga bilder) ny modell	342.—
Edisons kombinerade projectoscope och stereopticon (ny modell)	437.—

Original films till projectoscope för hvar 50 fot långt 28 50
Rekvirera fullst katalog n:r 14 öfver alla apparater tillverkade vid Edison Laboratory och adressera alla order å äkta Edison apparater till
National Phonograph Co., Foreign Department, C. E. STEVENS, Manager, 15 Cedar St., New York, U. S. A.
Telegrafadress: »Zymotic, New York».
Codex: A. B. C. A. 1 Lieber's och Commercial.

Klädningar

i afpassade bitar å 6 mtr af extra fin eng cheviot, marin, svart och rödbrun, som kostat 12 kr., säljas af en händelse till 7: 75 pr st.

Kläde

extra fint, till promenaddräkter, i afpassade bitar å 4 1/2 meter, som kostat 27 kr. säljes till 22 kr. pr st.

Zederfeldt & Hansen,
Observatorieg. 6, Stockho:m.

Säg mig namn på ett djur
Känt för ettrigt humör,
Samt ett närsläktadt land
Och dess kompositör.
Hvad en girig ej får,
Hur han knogar och spar.
Litet folk, som gjort allt
Till sitt hemlands försvar.
Man, i seidel det drack
Säg, hvad var det, männ'tro?
Vet ni namn på ett djur,
Som i ost har sitt bo?
Nämn på forntida kung
I vårt fädernesland;
Hvad man får, om man vill
Till den motsatta strand,
Om det ej finn's — säg hvad?
För då kan man ju gå —
Då man har sina — hvad?
I behåll, båda två.
Utaf vagnar en sort;
Namn på stormande fest,
Och ett djur högt i nord,
Stundom använt som häst.
Så en flod runnen upp
I ett främmande land,
Och en gudom, som lätt
Slår dess böljor i band.
Ifrån ofvan en skänk,
Liten dvärg i vår skog.
Och om detta ni löst,
Tror jag visst ni fått nog.

LOITEN.

KAPSELGÅTA

med 22 geografiska namn.

Där sutto vi en aftonstund, ensamma,
Pelle och jag. Då kom Hakons tant in.
O, Pelle — ropade hon — du raske pilt
Ole domderar alldeles fasligt därute om
mordbrand. En burgen köpman här i sta-
den har anstiftat den på landskamrerns
skulle. Naturligtvis markeras sagan med
stora gester i vansinnig takt. Han säger
äfvén, att just hemkommen från rådman
Wester, göt landskamrern champagne öfver
elden. Dumt prat! I borden stoppa till en
sådan storpratares mun.

VIVI.

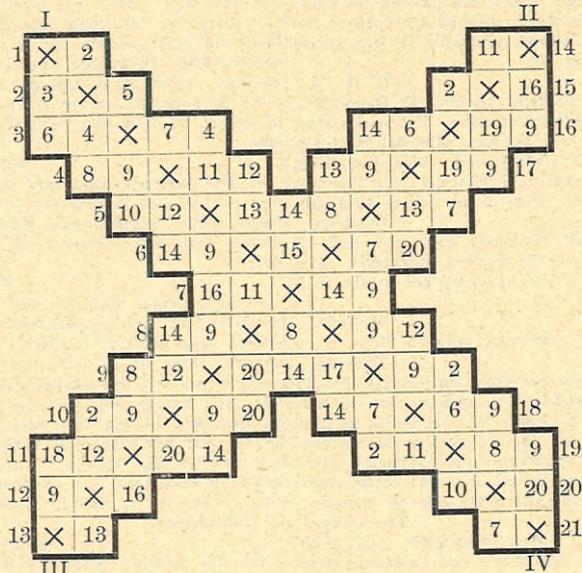
GADUS' Fiskkonserver

äro, enligt analyser och intyg från fackmän,
till sin sammansättning i det allra närmaste
likställda med färsk fisk och utgöra
därför den bästa ersättning för denna se-
nare.

Se "Iduns Hjälprea" för maj d. å!

(6)

STJÄRNGÅTA



Siffrorna i ofvanstående figur utbytas mot bokstäfer, hvilka, om de äro rätt funna, gifva följande beteckningar: 1) fisk, 2) grönskande plats, 3) en som får bära skulden för mycket, 4) berg i Asien, 5) namn på ostyring, 6) mytologiskt väsen, 7) växer i skogen, 8) hör matbordet till, 9) land i Afrika, 10) vattendrag i Sverige, 11) prydnadsartikel, 12) del af människokroppen, 13) träd, 14) någonting tryckande, 15) fågel, 16) blomma, 17) klädesplagg, 18) färgämne, 19) kvinnonamn, 20) del af människokroppen, 21) växt.

16) blomma, 17) klädesplagg, 18) färgämne, 19) kvinnonamn, 20) del af människokroppen, 21) växt.

De med stjärnor antydda snedraderna gifva, lästa uppifrån och nedåt, tvänne yrkestitlar.

FIX.

ARITMOREM.

- 3, 5, 2, 7, 1 = mansnamn;
- 5, 6, 4, 3 = kompositör;
- 7, 6, 4, 1, 2 = bruka hundarna;
- 5, 2, 3, 1, 6 = bruka slarfvarna;
- 1, 6, 5, 2 = fruntimmersnamn;
- 4, 6, 5 = medlem af familjen;
- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 = krydda.

ANGELIKA.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 44.

SIFFERGÅTAN: Orden i de lodräta rutraderna äro: 1) a, 2) ärm, 3) uti, 4) blidt, 5) Helga, 6) spilkum, 7) Lysekil, 8) lagerträd, 9) sägflare, 10) handelsterm, 11) kjolmönster, 12) kammarjungfru, 13) förmakstaburet, 14) vandningsstaf, 15) slöjdalster, 16) Helsingfors, 17) kajutvakt, 18) Karlshamn, 19) Årsunda, 20) skonert, 21) stift, 22) duftva, 23) koj, 24) frö, 25) m.

Ordet i mellersta horisontala rutraden är: Artillerilöjtnantsuniform.

CHARADEN: Ko-kos-nöt.

GÅTAN: Döden.

ANAGRAMMET: Kleon-onkel.

KVADRATGÅTAN: Enbär, norna, brott, äntra, Ratan.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

Unionsvän och prenumerant. Att äfvén vi äro besjälade af nit för det förstälsefulla närmande mellan svenska och norska sysstrar, som så varmt tyckes ligga eder om hjärtat, hoppas vi på många sätt ha ådagalagt, nu senast genom upprättandet af den

Mellins Food

är det enda näringsmedel för barn och sjuka, som för sina öfverlägsna egenskaper erhållit guldmedalj vid världsutställningen i Paris 1900.

Prof af MELLINS FOOD erhålles gratis och franko från

AXEL LENNSTRAND,
Gefte.

skandinaviska kvinnokorrespondensen. Men att, som ni säger, »taga steget fullt ut» och göra Idun till »en skandinavisk damtidning» med omväxlande svenska, norska och danska bidrag — därtill är för visso tiden ännu icke mogen! Man kan icke basera ett så kostsam tidningsföretag som Idun på en begränsad liten publik af föregångsvinnor och föregångsmän, det måste söka den bärande grunden hos bredare lager. Och dessa skulle helt säkert icke ännu vara med om »en skandinavisk Idun» efter det program, ni skisserar.

Svenska. Vi tacka för erbjudandet, men kunna ej ha något begagna oss af detsamma. Bescheiden. Vid tillfälle vore det nog meningen.

Ajno. Måhända, när vi få någon liten »glugg».

Juvenis. Ädle yngling, haf tack för eder sköna dikt: »Ängslig klagan!» Vi hade mycken njutning af den. Tyvärr förmenar oss den kroniska trängseln i våra spalter att göra vår läsekrets delaktig af samma själslyftning, men ett par fattiga rader vilja vi dock rädda, där de nå oss som ett svagt, ett ängsligt klagande eko ännu ur djupet af papperskorgen:

»Farväl, all fröjd! Farväl, o värld! Jag dras
hvirflar neder,
Där ingen hand mig räcker mer, där
ingen för mig beder.»

Lopptös. Nej, det är endast frysen. Zet. Det känna vi ej till. Idun gör det i alla händelser icke.

Joh. Edw. »Grönfoder», bästa Joh. Edv. ! Då äro »fakturorna» nyttigare.

Prenumerant 1. Julnumret är redan för länge sedan slutredigeradt. M-d. »En blomma — ett minne» lämpar sig ej för oss och måtte det bero på någon förväxling, att den lilla uppsatsen skulle vara tidigare antagen. Vi kunna ej erinra oss förut ha mottagit den.

Bländande hvit
REN
LUKTFRI
Alldeles oskadad

Tvätt

erhålles genom att begagna

M. Zadigs Tvättpulver

Garanteradt utan klor eller andra skadliga ämnen. Fås i alla bättre minutaffärer.

Försök en gång
och Ni ångrar Er icke.

Undervisning i llnnesömnad

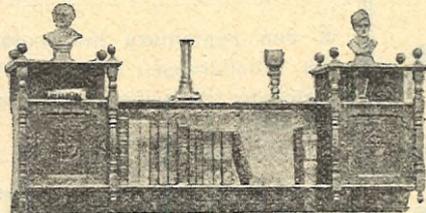
för bildade damer meddelas. Enkel praktisk metod: vanlig maskin med tillhörande apparater användes. Mönster erhållas. Hvarje kurs omfattar en månad, 2 tim dagl. Pris 15 kr. (efter Jul 20 kr.). Lektionstiderna äro kl. 9-11, 11-1 samt 1-3. Elev syr endast eget arbete.

Obs! Syning af främmande arbete förekommer ej.

Karin Egnér.

Styrmansgatan 21, 2 tr. Rikstel. 35 30.

Från Gust. Flinta,
HEDEMORA.



Längd 135 cm. Pris 35 kr. ek, 37 kr. valnöt.

OBS! Dåliga efterrapningar, ända till 50 % dyrare, i ett flertal Konsumsaffärer. Lejonbord 45 kr. Kistor 30 till 50 kr. o. s. v.



Ek 35 kr.

Prenumerera på "Kamraten"!

Tag hvilken Stockholmstidning som helst,
jämför den med
Svenska Dagbladet
Välj sedan den bästa!

Carl F. Källström

Juvelerare

Östra Hamngatan 4

MALMÖ

Specialité: Konstnärlig Ciselering

Prenumerera på

BARNGÄRDEROBEN

alla mödrars ovärderliga skatt och hjälprea, som utkommer en gång i månaden med ett 8-sidigt nummer, innehållande bortåt ett hundratall illustrationer öfver allt som hör till barnens dräkt, från de spädate åren till vuxen ålder, och åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga.

Pris för halft år

Kr. 1: 60.

Nytt Höstlager.

Bluslif, siden och ylle. Sidenunderkjolar, Korsetter, Strumpor, Kragar, Manschetter, Halsgarnityr, Skärp, Spännen, Filthattar, Solfjädrar, Paraplyer, Parfymen m. m. hos
K. Forsberg & Co, Operahuset.

Vill du bevara ditt hår från affallande och mjäll så använd endast 'Regenerateur'n'

Öfver 20-årigt i handeln. erkänt bästa!

Finnes i Stockholm hos C. F. Dufva, Drottninggatan 41, uti Fanny Gelins butik, Malmstorgsgatan 5, samt öfriga renomméerade parfymbutiker i Stockholm och landsorten.

DAM SPELET

Säsongsens spel.

Spelas öfver hela landet. Pris 2 kr.

Till salu öfverallt.

Wahlström & Widstrands förlag,

Stockholm.

Rörstrands fabriks försäljningsmagasin och bosättningsaffär,

33 Drottninggatan 33.

Riks 5634. Allm. 6927.

Högsta rabatt vid köp af serviser, glas, porslin, nysilfver, nickel, koppar och köksuppsättningar.

PROF -VER

å modernaste Siden och

Klädningstyger

försändas franco från

Wettergrens

Manufakturaffär

Göteborg

Elever mottagas fortfarande i Örebro Väfskola.

NINA von ENGSTRÖM.

Fysiologiska skodon.

Skomakare C. NILSSON,

Drottningg. 100 — Stockholm.

Högstedt & Co

32 Regeringsgatan 32

— Stockholm —

Specialitet:

Bordeaux- &

Bourgogne-viner

Billiga priser.

Aug. Hoffmann

Kungl. Hofleverantör.

Pianofabrik

18 Lästmakaregatan 18.

Obs. Instrumenter uthyras.

Damer!

God biförtjänst kunna damer med referenser erhålla, om de vilja blifva agenter för utmärkta thesorier. Hög provision, Svar märkt »Officersfru 1901. Norrköping p. r.»

Andra häftet af »Moster Emmas Väf-bok», mönster med illustrationer till vackra hemväfnader, lämpl. till gardiner, möbiltyger, herkostymer, promenad- och brudräkter, erhålles mot 1 kr. 35 öre postföskott från Andersson, Bjärstad, Kuddby.

Kurser med grundlig undervisning i klädsömnad, tillklippning, profning, mönsteruttagning. Undervisning gifves af skicklig sömmerska. Eleven syr endast eget arbete. Lektionstid 11-3. Regeringsgatan 48, 1 tr. Selma Wahlgren.

Rättviks Touristhoteller

Öppna hela året.

Ombyte af vistelseort, frisk luft, är helsa, kraft o. energi.

Komfortabla anordningar efter olika årstider.
Pensionspris, incl. rum, vivre, elektrisk belysning Kr. 42, 46, 52 per vecka.
Beställningar ske medelst post eller telefon: Rättvik.
WILHELMINA WAHLGREN.

Gustaf Piehls Bryggeri-A.-B.

Stockholm 66 Götgatan 66 Stockholm
rekommenderar sina tillverkningar af:
Lager-Öl, Lager-Dricka
Pilsner-Öl, Iskällar-Dricka
samt såsom specialitet:
Pilsner-Dricka
Allm. telef. 3656. Rikstel. 18.

Halda Fickur * Halda Skrifmaskiner.

— silver och guld. —
Finaste kvalitet.
Lämpliga till presenter.
Pris 45—340 kronor stycket.
Telur (Telefonur), mycket praktiska, 12 kr.
Hos de förmästa urmakarne.
6 Guldmaljer. — Upplysningar och prislistor från
Halda Fickurfabrik, Svängsta.
Grundlagd år 1887.

OM NI ICKE SER NAMNET



PÅ SÅSEFLASKAN, DESS OMSLAG OCH ETIKETT,
BEVISAR DETTA ATT NI ERHÅLLIT ETT SÄMRE
SURROGAT.
ENDAST LEA & PERRINS' ÄR ÄKTA.

FRÅGA EFTER OCH YRKA PÅ ATT FÅ LEA & PERRINS DEN ÄR TILLVERKAD EFTER ORIGINAL RECEPTET. UNDVIK ALLA ANDRA SÅKALLADE WORCESTERSHIRE SÅSER.	DEN EGER PÅ GRUND AF SIN ÖFVERLÄG- SENHET VERLDSRYKTE OCH ÄR DEN FÖR FISK, KÖTT, JUS, VILDT OCH SOPPOR BÄST KÄNDA SÅS.
--	---

DEN ÄR BETYDLIGT ÖFVERLÄGSEN ALLA
ANDRA SÅSER.

Orginal & genuin
WORCESTERSHIRE SÅS.

En gros försäljare Lea & Perrins, Worcester;
Grosse & Blackwell, Ltd., London; och de flesta exportkryddkrämare.

Lars Monténs

Neutrala Kärntvål till ylletvål och
Oleintvål till linnetvål användes lämp-
ligast sålunda:

1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under
omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plag-
gen. Vid ylletvål böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.
Finnes hos de flesta specialhandlare samt i mina butiker
N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 S:t Paulsgatan.
Silvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

Guldmedalj à Världsutställningen i Paris 1900.

Öfvertraffad till frambringande af en vacker hud.

KALODERMA

KALODERMA-GELÉE * KALODERMA-TVÅL *

F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE.

Erhålles à Apoteken samt 1:sta klassens Parfymeri- o. Frisér-Affärer.
Partilager: Lejonets materialhandel, Malmö.

Metallfabriksaktiebolaget C. C. SPORRONG & C:o

23 Regeringsgatan 23
STOCKHOLM

Utför: förgyllning, försilfring, förnicklning
samt renovering af
antika och moderna metallarbeten

Man mår aldrig väl

af oblandadt kaffe, som all-
deles förstör Eder, hvarför
man alltid bör blanda det
med **Stockholms Kaffe-Ak-
tiebolags** berömda **Intubi-
kaffe**, som gör kaffet godt,
**hälsosamt, välsmakande, yter-
stärkt drygt och billigt samt för-
hindrar kaffeförgiftning.**
Paketet à 25 och 10 öre i
alla speceri- och diverseaffärer.
OBS. att firmans namn, **Stock-
holms Kaffe-Aktiebolag**, är
tryckt à alla paket, ty endast
dessa äro verkligt äkta.

Till riksdagen

uthyres à Östermalm möblerad våning om
5 rum och kök samt glas och servis. Svar
»Riksdagsvåning», Iduns exp.

Äkta Ningchow Thé.

I Kina ansedt som landets
finaste thé.

Hemsändt från produktionsor-
ten af en anhörig till underdock-
nad. Pris kr. 8 pr kilo. Leve-
reras i 1/2, 1/3, 1/4 & 1/5 kilosbur-
kar mot efterkrav och fraktfritt,
då minst ett kilo tages. Tag ett
prof på försök.

Fröken A. Sturch,
Dalagatan 40, Stockholm.

Huskur mot Astma

(eller svar andtappa),
Af en slump upphittades denna kur af
en person, som i flera år lidit af andnöd
och förgäfvos sökt läkare och provfat alla
medel (även Schiffmans pulver). Efter två
månader blef han botad och har icke nu på
öfver ett år känt något obehag af sin förra
sjukdom. Nu ha flera andra fått kändedom
om kuren och blifvit botade, hvarför de in-
sändt tacksamhetskrifvelser samt uppmänat
att annonsera härom. Fås genom M. Blom-
berg, adr. Kungsgatan N:o 38 1 tr., Sthm.
Obs! Göm adressen, ty annonsen införes
endast denna gång! (S. T. A. 95743).

Fjällluft är hälsa.

Grand Hôtel Åre nu öppet året om. Kom-
fortabla rum. Godt bord. Moderata priser.
Karin Lison Wettergren.

Äkta taxvalpar

till salu hos E. J. Turén, Grillby.

LEDIGA PLATSER.

Barnfröken.

Omkring 20-årig flicka, med god hälsa,
glädje och jämnt lynne, nöjaktiga skolkun-
skaper samt intresserad af att vara större
barn till sällskap och tjänst, sökes nu ge-
nast i köpmanshem i stad. Reflekterande
insände utförliga upplysningar jämte foto-
grafi, som returneras, till »Oliver», adress
Svenska Telegrambyråns Annonsafdelning,
Stockholm.

Lärlarinna,

frisk, energisk, undervisningsvan (bör helst
hafva genomgått seminarium) önskas ge-
nast för två gossar, 7 och 8 år. Doktor
Nordenadler, Rättvik.

ÄLDRE BARNFRÖKEN, omtänksam,
van att sköta barn, kunnig i sömnad
m. m., frisk och med jämnt lynne, som
kan läsa med nybörjare får genast plats för
två barn 8-6 år. Svar med betyg, ref., lö-
neanspråk, fot. till A. v. Engeström, Altuna.

BÄTTRE, anspråkslös flicka, sökes som
hjälp att sköta ett spädbarn. Svar, af-
följt af fotografi, rekommendationer samt
löneanspråk, sändes under adress »Barn-
kär», p. r. Malmberget.

Ärade damer.

En 27-årig köpman ägande en mycket god
affär i naturskön o. h folkrik trakt på landet
önskar en husföreståndarinna, som är villig
att på egen hand sköta hushållet för 2 per-
soner. Svar med fotografi jämte uppgift om
ålder torde sändas till »Unkar! 27», under
adr. S. Gumæli Annonsbyrå, Sthm f. v. b.

LÄRARINNO, värdinnor, sällskapska-
mer, affärs- och hushållsbiträden, barn-
fröknar få goda platser genom Norra inack-
byrån, Mästersamuelsg. 62, Sthm.

GOUVERNANTE.

En snäll och anspråkslös flicka villig un-
dervisa nybörjare samt dessutom vara be-
hjäplig med kontorsgöromål erhåller plats à
landtegendom nu genast. Svar med uppgift
à lönepretentioner jämte rekommenda-
tion och fotografi märkt »Landtegendom»,
adr. Ekedalen.

En sjuksköterska

hålst en som fått sin utbildning på Sofia-
hemmet, erhåller plats som vikarie under
fyra och en half månader i en sydsvensk
stad som privata sjuksköterska. Lönen beräknas
efter 500 kr. för ett år och allt frit hvar-
jämte fria resor kunna påräknas och ett
extra tillägg enligt öfverenskommelse. Svar
under adress »X», Fagerås. senast till den
12 november.

FÖR ENKEL, anspråksl. flicka, kunnig i
handarb. samt villig åtaga sig en husj-
sysslor mot 100 kr. pr år på landet, i 2 pers.
hush., är pl. led. gen. »A. B.», Kummelby p. r.

LÄRARINNA, som helst genomgått Pri-
vata Lärarinneseminarium i Stockholm,
önskas till instundande värtermin, för 8-årig
elev. Svar till Friherrinnan Akerhielm,
Åsby, Stigtomta.

PLATSSÖKANDE.

UNG, bättre flicka, huslig samt kunnig i
konstv., läderplastik och finare handarb.
önskar plats i fint bildadt hem att vara hus-
moders hjälp mot fritt vivre och bli ansedd
som medlem af fam. Snart svar till »I. B.»,
p. r. Karlshamn.

KVINNLIKT SKRIFBTRÄDE, med fler-
årig praktik hos häradshöfding, söker
anställn. Svar till »God stil», Nyköping p. r.

EN FLICKA af god familj önskar plats.
Sök. är kunnig i alla husl. görom. samt
musikalisk och är fullt kunnig i bokföring.
Svar märkt »Johanna», Iduns exp.

OBSERVERA! Som husförestånderska i
ett hem för äldre herre eller dam, eller
för ett par äldre makar, där hon äfven kunde
biträda med lindrigare sjukvård, önskar ett
medelålders bildadt fruntimmer, med fler-
årig dylik vana plats. Godt lynne, årlig
åstundan att gagna. Utmärkta referenser
från förutvarande platser. Skriftligt svar
till »Platssökande» torde inlämnas 15 Dö-
belnsgatan, en tr. Fru Wettergrund.

EN ORDENTLIG och barnkär flicka (22
år) önskar plats i familj att sköta barn
samt i öfrigt vara till hjälp. Svar till
»Edna», Godegård p. r.

PLATS i fam. önskas af ung flicka, kun-
nig i matl., väfning, fin. och enkl. hand-
arb. Tacks. för svar till »Fridhom», p. r.
Upphärad.

Plats i familj

där tillfälle gifves få deltaga i hushållsbe-
styren, sökes af 24-årig flicka. Ett godt be-
mötande, men ingen lön fordras. Svar till
»E. 24», Nya Värml.-Tidnings Annonskon-
tor, Karlsted.

HOS EN VÄNLIG FAMILJ på landet,
där frun kan behöfva hjälp i hushåll
och barnvård, önskas anställning af en 29-
årig fröken, som för att stärka sitt när-
system erhållit läkareordination att förskaffa
sig en sådan syssesättning. Svar till »X.»,
Enköping.

UNG FLICKA af god familj, önskar nu
genast plats som sällskap och hjälp i
vänl. hem, där godt bemöt. kan påräknas.
Goda rek. Svar till »H. P.», p. r. Göteborg.

ETT ENKELT och anspråkslöst fruntim-
mer önskar komma i ett äldre vänligt
hem, helst i Sthlm, som hjälp åt husmo-
dern. På lön fastes ej afseende, mera vid
ett vänligt bemötande. Svar till »B.»,
Eskilstuna p. r.

BÄTTRE, anspråkslös flicka något kunnig
i kläd- och linnesömnad, samt med vans
vid barn önsk. plats. Svar »Verkligt barn-
kär», Iduns exp. f. v. b.

I GODT och ansedt hem, helst på landet
där en mamma med många barn och
stort hushåll behöfver en snäll flicka till
hjälp önskas plats mot fritt vivre af allvar-
lig 20-åring af god familj. Närmare genom
korr. med »Maria K.», Upsala p. r.

GLAD och snäll, bildad flicka önskar plats,
kunnig i matl., bak, sylt., sömnad.
Svar »Ordentlig och pliktrogen» under adr.
S. Gumæli Annonsbyrå, Sthm.

UNG FLICKA, som genomgått en kurs i
handarbete, ett-årig kurs i hushållsskola,
samt är något kunnig i klädsömnad, önskar
plats som husmoders hjälp. Svar till »20
år» Tidningen Upsalas kontor.

BILDAD flicka, anspråkslös, flitig, rask sö-
ker plats. Kunnig i fin. och enkl. matl.,
bak, sömnad, handarb. m. m. Svar »Glad-
lyat», Iduns exp. f. v. b.

BARNKÄR lärarinna undervisningsvan i
alla ämnen språk, musik, handarb., sö-
ker plats. Svar »Punktig» under adr. S.
Gumæli Annonsbyrå, Sthlm.

Ärade fru!

En bättre flicka önskar plats. Kunnig i
matl., handarb. och alla inom ett hem före-
fallande göromål. Svar till »20 år», Noir-
köping p. r.

En flicka

af god familj, enkel och anspråkslös söker
plats till 1:sta november helst där hon får
anses som medlem af familjen. Den sö-
kande har förestått hushåll i flera år. Svar
emotes tacksamt till »I. A. N. 30 år», En-
gelholm p. r.

UNDERVISNINGSV. skicklig guvernant
kunnig i ljudm., språk och musik, önskar
plats att läsa med mindre barn. Utm.
rek. Små pret. Svar till »L. V.», Iduns exp.

EN FLICKA önskar plats mot fritt vivre
i familj att biträda med kontorsgöromål
samt att vara husmoderns sällskap och där-
till biträda med lättare göromål. Svar märkt
»19 år 1901», Iduns exp. Sthlm.

EN 18-årig flicka, som genomgått 8-klas-
sigt läroverk, önskar plats helst på lan-
det i god familj, där hon får anses som fam-
iljemedlem, för att deltaga i husliga sysslor.
Villig att läsa med barn. Svar torde
lämnas till »G. N.», Karlskrona p. r.

MOT FRITT vivre önskar ung, bildad,
musikalisk, huslig flicka plats i Sthm
som sällskap, lektris eller hjälp. Svar emotes
tacksamt före den 15 nov. till »Nyttia
och Nöje», Iduns exp.

UNG BILDAD flicka önskar till nyåret
plats à större egendom för att vara hus-
modern behjälplig vid hushållsgöromål. Kan
undervisa i musik, handarbete och träskär-
ning om barn finnas. Svar till »Familje-
medlem», Örebro p. r.

ENKEL och arbetsam flicka, med god
praktisk uppfostran, önskar plats i fam-
ilj att biträda husmodern med hemmets
skötande. Svar till »Fritt vivre», Koppar-
berg p. r.

PLATS att gå frun tillhanda önskar en
ung och anspråkslös bättre flicka från
landet, van vid husliga sysslor, genomgått
hushålls- och slöjdkurs. Svar under adress
»Familjemedlem», p. r. Sölvesborg.

KONTORSVAN

flicka af god familj, med god handstil,
önskar plats à större kontor på nyåret. Lön
eftér förtjänst. Goda rekommendationer
kunna anska. Svar emotes under adr.
»B. 19 år 1901» Iduns exp.

EN UNG, bättre flicka från annan ort
önskar plats som sällskap åt en äldre
dam. Svar emotes tacksamt märkt »Flicka
19 år» Iduns exp.

Stockholm.

Ett stort vackert rum med eller utan in-
ackordering och tillfälle till öfning i franska
och engelska. Fru Carl Hütting,
Néa Gaudard.

NU eller till nyåret erhålla två unga da-
mer inackordering, ensamt eller deladt
rum. Inga andra inackorderingar. Närmare
meddelar Fru Anna af Sillen, född
Sehardt, Riddargatan 15, 2 tr., Sthlm.

INACKORDERING erbjudes à naturskön
egendom i särdeles frisk trakt 3 à 400 kr.
pr. år. Svar till »Vestkusten» Uddevalla
Grohdén p. r.

UNG FLICKA önsk. inackord. med till-
fälle att lära hushållsbestyr i godt hem
i norra Sverige. Sthms nya förmedlingsbyrå,
Kammargatan 48.

ETT UNGT fruntimmer önskar inackor-
dering i godt, angenämt hem på landet.
Vidare genom Norra inack.-byrån, Mäster-
samuelsg. 62, Sthm.

INACKORDERING erhålles i god familj i
Göteborg. Bästa referenser på begäran.
Svar till »M. V.», Göteborg p. r.

PARIS Godt familjepensionat. M.me
Barré, 70 rue d'Assas, 6:ième arr. Sven-
ska referenser.

FR. v. Mengershausen, Hannover,
Ferdinandstr. 13 II, nimm! Damen, die
gründlich Deutsch lernen wollen, auf. Guter
Unterricht. Beste Referenzen.

FÖR ÄLDRE herre eller dam, hvilken
åstundar ett stilla och godt hem, till-
bjudes inackordering i ett dylikt hos aktad
familj boende i hälsosam naturskön små-
landsbygd. Stället erbjuder invid sig, har
vackra promenader samt ligger en half mil
från järnvägsstation. Adress Fru Hedvig
Fries, Karlsro, Ryssby, Kronobergs län.

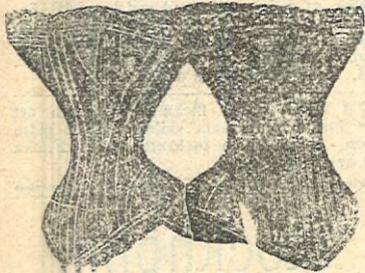
Pellerin's Margarin
är bäst!

Sparkasseräkning
4 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
1 Drottninggatan 1
Mynttorget 4 Drottninggatan 102

Barnängens
antiseptiska
Vademecum-Tvål.

Toiletpapper,
af bästa kvalitet, sändes mot efterkräft i paket à 2 eller 5 kr. fraktfritt pr järnväg från Bäckhammars Nya Aktiebolag, adr. Värml Björneborg

Glöm icke
att
Mustads
Taffelgrädd
är bästa och billigaste
bordsmör.



Snörlifvet La Gracieuse.
Detta så mycket omtyckta och för äldre, korpulenta personer rekommenderade snörlif, som förut endast har funnits hos Henric Labatt, finnes nu i stort lager hos undertecknad. Snörlifvet tillsändes, om lifvidden uppgifves.
Amanda Smedberg,
29 Drottninggatan 29.

Kvaliteten icke kvantiteten af järn frambringar nytt rikt blod.
Capsuloids
Capsuloids har kvallteten och den noga kvantiteten som blodet dagligen kan absorbera.

Det i följande rekommendation omtalade, utmärkte resultatet är framkalladt af det nya, rika blod, som är frambragt genom att taga endast 3 Capsuloids dagligen.

The Capsuloid Comp. 15/9 1901.
Undertecknad har i 2 år lidit af ofta återkommande svimningsanfall. varit blek, utan aptit och har alltid känt sig trött. Jag tog då 3 Capsuloids dagligen och trots det jag endast har använt 2 st, har jag sedan icke haft ett enda svimningsanfall. Jag har fått en god kulör, en utmärkt aptit, har tilltagit 5 pd i vikt och den ständiga känsla af trötthet har öfvergifvit mig. Jag är 30 år gammal och har 2 barn. Köpenhamn, Nikolaigade 20, 4 tr.
Högaktningfullt **MARTHA LARSEN.**

Capsuloids erhållas å alla apotek å kr. 2 50 pr ask. Enda fabrik Capsuloid Company, 81 Snow Hill, London.

De bästa sidentygerna

Nyheter i största urval direkt från fabriken

erhåller man af förstklassigt råmaterial i solida färger. Den, som önskar ett godt, hållbart sidentyg, torde rekurrera på provet från den gamla välrenommerade **Sidenfirman**

E. Spinner & C:ie, Zürich

(förr J. Zürchers sidenfabrik)

Wilhelm Rieger
parfumeur,
Frankfurt a/M,
rekommenderar såsom specialiteter:
Genomskinlig kristalltvål
Erkänd den bästa och i bruket drygast af alla toilette-tvål.
Perles d'or.
Ny och fin parfym för näsduken.
Finnes i alla finare parfymaffärer.



Crème de Cholepalmine,
utmärkt antiseptiskt hudmedel mot köld, säljes i tubor à 30 och 75 öre hos Herrar *Specer-, Färg och Parfymhandlande m. fl. samt å Apoteken.*

Allm. telefon:
8 68, 47 35,
47 36.

Claus Olssons Kolimport.
Aktiebolag
etableradt i Stockholm 1880.

1:a Anthracit.

Hushållskol. Cokes. Briketter.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.
Stenkol, Cokes

Anthracit

Carré-Briketter.

Rikst	Kontor:	A. Tel.
4 27	22 Skeppsbron 22	22 88
22 20	5 Strandvägen 5	60 19
20 12	1 Parmmålarogatan 1	61 98

Hernösands Ensk. Bank

Kungsträdgårdsgatan 16.

Sparkasseräkning — Kassafack

från 15 kronor för år.

Värdehandlingar mottagas till förvaring och förvaltning af **Notariatsafdelningen.**

Praktiska Slöjd- och Hushållsskolan,

vid Barkarby per Drottningho m,
för bildade flickor rekommenderas. Prospekt erhålles på begäran. Goda referenser.

GEFLE MANUFAKTUR-AKT.-BOLAGS

Oblekta, Blekta och Färgade



VÄFNADER

Skyddsstämpel.

föresällas i parti från kommissionslagret i Stockholm hos **ADOLF BODELL**

Sparkasseräkning

Räntegodtgörelse 4 1/2 proc.

Aktiebolag

Stockholms Diskontobank

Hufvudkontor: **REGERINGSG.**

Afdelningskontor: **HÖTORGET 8.**

Bankaktiefelaget

Stockholm — Öfre Norrland,

Drottninggatan 6

Hushållräkning 4 %

Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Göteborgs

Enskilda Bank

Brunkebergstorg 12.

Sparkasseränta 4 proc.

Inteckningsbolaget.

Högsta depositionsränta 4 1/2 %

Kapitalräkningsränta 4 1/2 %

Sparkasseränta (vid afdelningskontoret) 4 %

Sydsvenska

Kredit-Aktie-Bolaget,

Stockholm, 17 Fredsgatan 17.

Afdelningskontor Göteborg 31.

(Fonder kr 4,440,000)

Deposition 4 1/2 %

Kapitalräkning 4 1/2 %

Sparkasseräkning 4 %

Upp- & Afskrifning 2 %

Kassafack å 15, 20 och 25 kr.

LAGERMANS

Blank-Svärta

»TOMTEN».



A. Wih. Lindbergs
Pianoetablissement.
Stockholms äldsta pianoaffär, etablerad år 1856
26 Regeringsgatan, S. lhm.
Allm. telef. 59 88. Telegrafadr Piano, Sthlm.
Lager af flyglar, pianon och orglar från in och utlandets förnämsta fabriker.

Förtening

verkställes alla dagar med rent engelskt tenn af

C. W Dahlstedt & Svensson,
Norrlandsgatan 25.

Rikstel. 1188. Allm. tel. 53 46.

CARL BROMAN & C:o

Manufakturaffär och Damskrädderi

Lager af franska Siden- och Fluttyger.

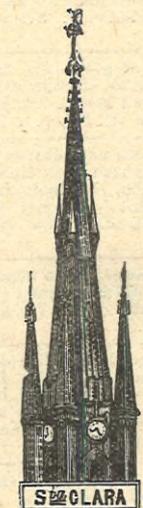
34 Drottninggatan 34
STOCKHOLM.

Malmö-

Galoscher

med pompadourklackar
rekommenderas.

Clara Fabriks



Stearinljus

Som vi den 1 januari 1902 komma att ombilda vår affär till
aktiebolag

hafva vi beslutat

Realisera

hela vårt stora lager af

**Möbler, Mattor, Möbeltyger,
Gardiner m. m.**

med alla nu inkomna nyheter, till betydligt nedsatta priser, samt delvis till och under inköpspris, och rekommendera vi detta enastående tillfälle vid uppköp af ifrågavarande artiklar.

OBS. Realisationen fortgår hela hösten.

Vördsamligen

11 Drottninggatan.

Myrstedt & Stern,

Kongl. Hofleverantörer.